

VIENYBĖ

76 M. 42 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. SPALIO (OCTOBER) 26 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C

Skautų atstovai apdovanoja kleb. kun. N. Pakalnį savo organizacijos atžnyčijai už jo nuopelnus Lietuvai. Šalia pagerbimo programos vedėjas prel. J. Balkūnas ir Lietuvos Atstovas Washingtono J. Kajeckas.
Vyt. Maželio nuotrauka

Kun. Norbertą Pakalnį pagerbė Amerikos Lietuva

Amerikos Lietuva, be politinių pažiūrų ir religinio įsitikinimo skirtumų, pagerbė tautietį, minėjusį savo kunigystės penkiasdešimtmetį.

Ta šventė įvyko spalio 21 d. Brooklyne, o sukaktuvinininkas buvo Apreiškimo parapijos klebonas kun. Norbertas Pakalnis.

Pirma iškilmingose pamaldose bažnyčioje, o paskui ir vakarienėje St. George viešbutyje, tarp gausių parapičių matėsi ne tik lietuvių iš viso Didžiojo New Yorko. Specialiai buvo atvykę sveikintojų iš kitų tolimų ir artimų miestų.

Savo atsilankymu sukaktuvinininką pagerbė Lietuvos Atstovas Washingtono Juozas Kajeckas su žmona, Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke konsulai, VLIKo pirmininkas dr. Ant. Trimakas ir kt. Jį pagerbė katalikiškų organizacijų, kunigų ir vjenuolių atstovai. Jį pagerbė ir tokie, kurie dėl savo tikėjimo skirtumų nėra naudojęsi kun. Pakalnio religiniu patarnavimu, bet kuriems sukaktuvinininkas yra žinomas ir brangus dėl savo tautinės veiklos ir kurie todėl pagerbė jo kunigystę, nes ji sudarė sąlygas kun. Pakalnio visai tautinei ir patriotinei veiklai.

Sukaktuvių iškilmės prasidėjo 11 val., kai savo bažnyčioje prie altoriaus, kur aukojo mišias per pastaruosius dvidešimt devynerius savo darbavimosi metus, dabar sukaktuvinininkas atnašavo jas, trims kunigams padedant.

Diakonu buvo kun. Juozas Aleksūnas, sukaktuvinininko kaimynas, netoliese esančios Brooklyne Karalienės

Angelų parapijos klebonas, subdiakonu — kitas kolega klebonas — kun. Jurgis Gurinskas iš New Yorko Aušros Vartų parapijos ir ceremonijariumi — kun. Bruno Kruzas, iš paties sukaktuvinininko parapijos.

Pamokslą pasakė Tėvas Leonardas Andriekus OFM. Po pamaldų, St. George viešbučio salėje, dalyvaujant daugiau kaip keletui šimtų svečių, sukaktuvinininko pagerbimui vadovavo Maspetho V. J. Atsimainymo par. klebonas prel. Jonas Balkūnas.

Pagrindines kalbas pasakė Lietuvos Atstovas J. Kajeckas (jo kalbos ištraukos bus kitame nr.) ir kunigų vardu kalbėjęs kan. Juozas B. Končius, BALFO pirmininkas.

Parapičių vardu savo klebono sukaktuvinininko gyvenimą ir veiklą apibūdino

Petras Ivans-Ivanauskas. Jubiliatą sveikino ir vienuolynų atstovai — Tėvas Leonardas Andriekus, OFM, iš Brooklyno ir Tėvas Bruno Markaitis, iš Chicagos, Jėzuitų vardu. Ilgiausių metų sukaktuvinininkui linkėjo ir eilė kitų sveikintojų.

Pranciškonai sukaktuvinininką paskelbė Garbės fundatorium, o skautai įteikė jam savo atžymėjimą. Salėje viešai buvo paskaitytas ir iš Brooklyno arkivyskupijos laiškas ir pranešta apie šv. Tėvo prisiųstą palaiminimą.

Savo žodyje, kuris jam buvo skirtas tuojuo po visų kitų kalbų, ir Vlodo Baltrušaičio vadovaujamam parapijos chorui sugiedojus "Ilgiausių metų" ir bei keletu įvairių lietuviškų dainų, sukaktuvinininkas kukliai pažvelgė į savo veiklą ir

Nukelta į 6 psl.

Lietuvos Atstovo Washingtono žmona Ona Kajeckienė ir dr. A. Trimakas, VLIKo pirmininkas, kun. Norberto Pakalnio pagerbime praicitą sekmadienį Hotel St. George, Brooklyne.
S. Narkėliūnaitės nuotrauka

MES

UYTAUTAS ŠIRVYDAS

Lietuvių tauta buvo nežmoniškų pajėgų nugalėta, bet nepabėgo iš Lietuvos ir nepersikraustė Amerikon. Prie Nemuno ir Dauguvos pasilikusi maskolių apsemta tauta nėra 2, 151, 000 išdavikų ar parsidavėlių. Tuo netiki sveikas Amerikos lietuvių protas, netikėjo velionis Tysliava, netikime ir mes. Tauta vėl kalėjime, kaip buvo tada, kai Lenino mokytojas Bakuninas carų imperijoje pastebėjo tautų kalėjimą. Tačiau jos istorija, kaip mūsų filosofas dr. A. Mažeina jau 1955 m. įrodinėjo, nesustojo tą valandą, kurioje išeiviai-tremtiniai sieną į svetimų kraštus Dievo paukšteliais peržengė. Prof. Šalkauskis atseitinkams (kurie saugioje Amerikoje apsigyvenę jo mokymų nebepaiso) įrodinėjo, kad tik tas lietuvis tautai naudingas, kuris netriukšmingas, bet atviromis akimis visą tautos būklės tikrovę mato. Amerikos lietuvių tautininkų (skirtingų, oi, skirtingų nuo Lietuvos tautininkų!) šviesusis A. Olis, kuriam gražią akademiją Philadelphijoj padėjo ruošti Vienybės leidėjos Tysliavienės sesuo, E. Vainiūnienė, sakydavo, Amerikoje įsipilietinęs lietuvis tik tada naudingas kaip lietuvis ir pilietis, kada jis sąmoningas ir aktyvus.

Tokiuose rėmuose reiktų svarstyti dabar populiarius žodis "bendradarbiavimas" su istorijos perversmų vėl kalėjime atsiderusia mūsų tauta. Mūsų spauda, paprastai, tuo garsiau šaukia, kuo stipriau pajunta, kad visuomenė sveikiau ir realiau galvoja, negu ponai redaktoriai ir jų triukšmingieji bendradarbiai. Dideliu riksmu siekiama akis apdumti. Vis kišama argumentas, bendradarbiavimas esą būtų su žudikais, kalėjimo sargais, ir pan. Tegul pasiklausia Kaune savo metu veikusios Kalinių Globos Draugijos narių-moterėlių: ar jos nešdavo suraminimo, padrašinimo, paguodos kalėjimo sargams (kurie tada buvo lietuviai), ar kaliniams? Išeiviai dabar juk, santykiu su tauta, yra kaip tik, nelyginant, Kalinių Globos Draugija.

Dirvos redaktorius, štai, storai papučia: Kraujas liejamas, o mes kalbame apie bendradarbiavimą. Gi slapyvarde pasislėpęs Naujienų bendradarbis apie 8, kurių kraujas Kaune palietas, pasakoja: Tai būta eilinių tamsūnų, palinkusių, arba jau tapusių krimi-

Nukelta į 4 psl.

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

Los Angeles šv. Kazimiero parapijos rajone susitiko (iš k. į d. r. Alg. Gustaitis, kun. J. Vaišnys, prof. V. Biržiška ir St. Goštautas, "Arte Lituano" knygos autorius iš Kolumbijos.

L. Friedžio nuotrauka

Rašytojas Jurgis Gliuda spalio 2 dieną pajutęs didelius krūtinės skausmus, nuvežtas į Sunset Blvd. ligoninę, kur buvo rasta širdies trombozė. Įsakyta ilgas poilsis. Ligoninėj turės išbūti bent tris savaites.

Dr. E. Varnas iš Švedijos, buvo atvykęs į Los Angeles aplankyti savo tėvą, brolio ir sesutės bei kitų giminų.

Dabar išvyko į Meksiką dalyvauti tarptautiniame medicinų suvažiavime. Dr. Varnas yra vienos ligoninės vedėjas ir profesoriaus universitete. Grįždamas iš Meksikos, dar aplankys Los Angeles, Calif.

Kostas Urnešis buvo išvykęs į Honolulu persivežti savo žmonos, kuri ten beartostogaudama gavo kraujo išsiliejimą į galvą ir buvo paralyžuota. Dabar tiek pagerėjo, ir gali nors sunkiai vaikščioti.

Kan. Ant. Steponaitis, Los Angeles, Calif., nežūrint savo senyvo amžiaus (netrukus jam sueina 80 metų amžiaus), plunksnos dar nemeta, rašo. Knygų rinkoje ką tik pasirodė jo įdomių atsiminimų knyga: "Tėvynė ir pasaulis".

Stasys Milančius iš Milwaukee, Wisc., atvyko į Los Angeles gyventi ir sustojo pas savo seną pažįstamą muz. Ancetą Šlapelį, Long Beach, Calif.

Inž. Denis ir Lilija Pažemėnai, iki šiol gyvenę Baltimore, Md., su savo trimis vaikučiais ir teta Pranė Petroškiene, persikėlė gyventi į Los Angeles ir laikinai sustojo pas savo brolių Pažemėnų, kuris nuo seniau čia gyvena ir yra gerai įsikūręs.

Algis Raulinaitis vėl išrinktas Los Angeles šv. Kazimiero par. choro pirminku. Kiti valdybos nariai yra: A. Polkaitis, J. Raibys, D. Karaliūtė ir K. Šakys. Choras yra numatęs linksma vakarį, šeštadienį, vasario 23 d., 1963 m., par. salėje.

L. Medelis, neseniai atvykęs iš Toronto, Kan., įsikūrė Los Angeles, Calif.

Arvydas ir Birutė Klorės, Chicago, Ill., persikėlė gyventi į Los Angeles ir apsigyveno Pasadena, Calif.

Vitas ir Jūratė Kokliai, iki šiol gyvenę Colombus, Ohio, įsikūrė Los Angeles, Calif., apsigyvendami Inglewood, Calif.

Prof. Mykolas Biržiškos laidotuvių komitetas, kuriam vadovavo Jurgis Gliuda nepajėgė surinkti reikalingos sumos pinigų. Dar trūksta apie 500 dol. Jeikas savo pareigos nebūtų iki šiol atlikęs, yra prašomas savo auką tam reikalui pa-

Pennsylvanijos lietuviai!

AR JUMS NUSIBODO AUKŠTI IR VIS AUKŠTESNI MOKESČIAI?
AR JŪS NORITE TURĖTI PENNSYLVANIJOJE GERĄ, SAŽININGĄ, EFEKTYVIĄ ADMINISTRACIJĄ?

JEIGU TAIP, TAI BALSUOKITE UŽ REPUBLIKONŲ KANDIDATUS:

Į gubernatorius - William W. Scranton

Į senatorius - James E. Van Zandt

REPUBLIKONŲ PARTIJOS PENNSYLVANIJOS VALSTYBĖS KOMITETAS
ETNINĖS GRUPĖS - PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ SKYRIUS

STANLEY F. MANKAS, pirmininkas
JONAS A. STIKLORIUS, vicepirmininkas

Balfininkai Baltimorėje

Vienuoliktasis seimas Baltimorėje įvyko spalio 12-13 dienomis, kai daugelyje didesniųjų vietovių dar ne nepradėta Balfo vajai, tačiau daugelis seimo atstovų iš įvairių skyrių seimui atvežė dovanų: Los Angeles, Calif. - 200,00, Flint, Mich. - 35,00, Boston, Mass. - 1,000,00, Providence, R.I.

siųsti šiuo adresu: Inž. V. Varnas, 800 No. Van Ness Avenue, Los Angeles 38, California.

Laukiama ir iš kitų kolonijų.

Prof. Viktoras Biržiška, praleidęs porą mėnesių Los Angeles, išvyko atgal į Chicago, Ill., kur nuolat gyvena. Būdamas Los Angeles, gyvena pas savo brolių Mykolą, kurį prisėjo ir palaidoti.

Vladas Pažliūra, Skautu Rajono Vado praneša, kad Lietuvos Skautų Sąjunga 1963 metus skelbia Jubiliejiniais Sąjungos metais. Jų pradžia 1962 m. lapkričio 1 d.

Los Angeles skautės - tai ir ASS šiuos Jubiliejinus Metus iškilmingai paskelbė Rajono sueigoj, kuri įvyko lapkričio 3 d., 6:30 val. vak. šv. Kazimiero par. salėje.

Po sueigos trumpos valdės iš skautiškas laužas.

- 200,00, Washington, D.C.
- 100,00, Waterbury, Conn.
- 603,00, Baltimore, Md.
- 1,500,00, E. Chicago, Ind.
- 200,00, Detroit, Mich.
- 600,00, Pittsburgh, Pa.
- 225,00, New York, N. Y.
- 600,00, Philadelphia, Pa.
- 100,00, Chicago apskritis
- 2,010,00, Cleveland, Ohio
- 1,000,00, Hollywood, Fla.
- 100,00, Linden, N. J.
- 30,00 ir p. Aleks. Banys - 10,00 dolerių.

Viso seime įteikta 8,513 dolerių. Kai kurios vietovės vietoje atstovų prisiluntę pinigų į Centrą, norėdamos bent taip dalyvauti seime.

Didžiausias seimo rūpestis, kaip pripildyti Balfo arodus, į kuriuos žiūri iš viso pasaulio daug alkanų ir ašaromis pasruvusių lietuviškų akių.

Seime taip pat gilintasi į šalpos problemas Vakarų Vokietijoje, kur Balfo kolektyvinė šalpa keičiasi į individualią. Niekas ne neišsitarė, kad reikėtų Vokietijoje likusius lietuvius varguolius, invalidus, senokus, našles ir našlaičius užmiršti, palikti vietos valdžios globai.

Priešingai, daug svarsty-

ta ir rūpintasi, kaip sumažinti administracijos išlaidas, ir sustiprinti šalpa, kaip gauti tam tikslui daugiau pinigų, kai nebebus galima nuvežti laivais pupų, miltų, sviesto ar pan. Individualioms siuntoms tikrai reikės ir daugiau darbo ir daugiau lešų.

Seimas įpareigojo Centro Valdybą atkreipti daugiau dėmesio ir į šalpos reikalingus JAV gyvenančius lietuvius; prašyta į Balfo darbus ateiti buv. Balfo stipendininkus; aukų rinkimui, narių verbavimui ryžtasi sustiprinti Baisiojo Birželio minėjimus.

Seimas įpareigojo Centro Valdybą tarpininkauti privatinių siuntinių pasiuntimui į Lietuvą ir pan. Seime apgalvestauta, kad atsiranda vis daugiau ir daugiau įvairių šalpos fondų ir dėl to nukentčia "United Lithuanian" bei mažėja lėšos bendrai lietuvių šalpai.

Vienybės tradicinis metinis koncertas įvyksta lapkričio 24 dieną, Brooklyno Academy of Music Hall, 30 Lafayette Ave.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

Haven Realty

JUOZO ANDRIUSIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. ikj 9 v. v.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

NEW JERSEY APYGARDA

1962 m. spalio (Oct.) 28 d.

LIETUVIŲ KATALIKŲ
CENTRO KLUBO SALĖJE

6 DAVIS AVENUE KEARNY, NEW JERSEY

RENGIA DIDŽIOJO LIETUVOS POETO

Maironio minejimą

Programoje:

1. Solistė Irena Stankūnaitė
2. Elizabetho lituanistinės mokyklos mokinių choras
3. Poeto Maironio sukurtus eilėraščius deklamuos
IRENA VEBLAITIENĖ ir VIKTORAS JOKUBAITIS
4. Maironio gyvenimas vaizduose (ekrane)

Pradžią 4 val. p.p.

Po minėjimo šokiai

Įėjimo auka - \$1.50 suaugusiems, - \$1.00 moksleiviams

LIETUVISKOJE CHICAGOJE

Komp. J. Kačinskas iš Bostono atvyksta dalyvauti su savo orkestru Vidos Kanišauskaitės koncerte.

Korp. "Vytiš" išsirinko naują v-bą: S. Grebliūnas, S. Klimas, J. Senkus, J. Tamulaitis.

L. Rakauskienė iš Detroito buvo atvykusi į Chicago dalyvauti žurnalistų spaudoje balijuje.

Alfa Brinka, aktorius, bus pranešėju Vilniaus Dienos minėjime lapkričio 10 d. Jaunimo Namuose. Aktorius Dikinis, meninėje dalyje deklamuos Maironio kūrinius.

V. Virkau, dailininkas, baigęs Chicago Meno Institutą ruošia savo darbų parodą Defiance universitete.

Pov. Dirkis, visuomenės veikėjas, išrinktas naujai įsteigto Vaikų Teatro korespondentu.

L. K. Birutės D-ja yra užsimojusi prašyti dail. Varną nupiešti Kunig. Birutės paveikslą, kuris bus padovanotas Čiurlionio galerijai.

Chicago vidurmiestį rodė filmą, kaip prieš 25 metus lietuvius Johnny Goodman laimėjo Amerikos mėgėjų golfo čempionatą. Jisai seniau dažnai lankydavosi Brooklyne sename Vienybės name, 193 Grand St. kur antrame aukšte buvo kūno lavinimo istaiga.

Vienybietis Jonas Grinius perkėlė savo maisto produktų krautuvę į naują didelę vietą 3343 S. Halsted St. Daug lietuviškų valgių.

Al Shinkunas, Westwood uželgus 2441 W. 69th St. savininkas, yra uolus lietuviškos spaudos ir visuomenės veikimo rėmėjas, užtat jo vieta yra populiari.

Narcizas ir Olga Kreivėnai netrukus po vedybų nusipirko maisto produktų krautuvę 3263 S. Halsted St. Kreivėnai neseniai susilaukė sūnaus Jono.

Chicagos Alvudas

Amerikos Lietuvių Vaikų Ugdymo Draugijos įkūrėjas ir globėjas yra visuomenininkas medicinos daktaras Jonas Adomavičius.

Šios organizacijos pagrindinis tikslas siekti iš mažens ugdyti ir brandinti asmenybę žmoguje bei ugdyti pilnutinį žmogų, sveiką dvasia ir kūnu.

Ji ištisai — vasarą ir žiemą — savaitgaliais ruošia vaikams nuo 4-14 metų amžiaus pramogas, pasilinksminimus, prižiūrint prityrusiems pedagogams ir kitiems auklėjimo specialistams.

Vasaros atostogų metu vaikai praleidžia Chicagos parkuose ir ruošiuose vaikų darželiuose.

Ši draugija neseniai įsteigė ir Lietuvių Vaikų teatrą, kuris jau formaliai veikė nuo rugsėjo 23 d. miesto rūmuose Western ir 55 gatvių kampas, ir kuris yra praktiška lietuviškos mokykla.

Lietuvių Vaikų teatrą sudaro: Liet. Valst. Dramos aktorius A. Brinka - direktorius; aktorė ir solistė E. Blandytė - vice direktorė; muzikai: J. Bertulis, F. Strolija ir A. Kirvaitytė - muzikiniai vadovai; baletmeisteris S. Velbasiš - klasikinio

baletu vadovas; A. Brusokienė - išraiškos šokių ir ritminės gimnastikos vadovė; dail. J. Pautienius - dekoratorius; žurnalistė Z. Juškevičienė ir inž. J. Slabokas - administratoriai; mokytojos: M. Peteraitienė, K. Cepienė ir M. Sulaitienė - pedagogės - talkininkės; tėvų komiteto atstovės: J. Bružienė, St. Paškovenė ir stud. L. Sulaitis - scenistas.

Rugsėjo 30 d. Z. Juškevičienėi vadovaujant buvo išrinktas Lietuvių Vaikų teatro komitetas iš J. Bružienės, M. Rabošauskienės ir S. Paškovenės su kooptacijos teise.

Vaikų Teatro vadovai užtikrina teatro vertę ir sako, kad ne vienas vaikas nebus aplenkta arba neliks pasyviu stebėtoju - visi bus užimti pagal savo sugebėjimus. Visi vaikai yra suskirstomi teatro direktoriaus į skyrius: vaidintojų, šokėjų, dainuotojų, žaidėjų, deklamatorių ir kt.

Į teatrą jau įsirašė daugiau 50 vaikų abiejų lyčių ir 4-14 metų amžiaus. Visose šakose pratybos eina kas sekmadienis 2-4 val. p.p. Tėvai ir globėjai kviečiami savo vaikučius leisti tam teatrui dalyvauti.

P. Dirkis

Šv. Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovė Cicero, Ill., kuriam vadovauja J. Gribauskas, kultūrinių įvykių rėmėjas, visą spalio mėnesį švenčia 40 metų įsikūrimo sukaktį įvairiomis pramogomis, atrakcijomis ir kt. parengimais. Nuotrauka iš vienos tokios pramogos. Iš kairės: Al. Zakaras - vienas bendrovės direktorių, J. Gribauskas - vyr. vedėjas, Miss Lithuania - Dalia Šulaitytė, komp. J. Žilėvičius ir A. Mondeika - b-vės direktorius.

V. A. Račkausko nuotrauka

CHICAGOJE PUČIA RINKIMINIAI VĖJAI

Kadangi šių metų politiniai rinkimai jau netoli, chicagiečiai pergyvena rinkiminę karštligę, kuri čia pasireiškia įvairiais būdais.

Spalio 19 d. Chicago aplinkė net prezidentas Kennedy, čia ištiesęs pagalbos ranką demokratų kandidatui į Senatą iš Illinois valstijos Sidney Yates, o mažesnių kandidatų ar pozicijų savininkų čia buvo dešimtims.

Šio pobūvio metu buvo išreikšta mintis, jog demokratų kandidatai pasieks triuškinančią pergalę prieš oponentus ir vėl susirinks į šią šalį laimėjimui atšvęsti. Demokratų laimėjimu taip pat užtikrintas buvo ir dr. P. Grigaitis į susirinkusius prabilęs trumpa kalba.

Hall patalpose. Čia atsilankė apie 300 asmenų, jų tarpe daug žymių amerikiečių ir lietuvių. Salėn neilgam buvo užsukęs ir kandidatas į senatoriaus postą Sidney Yates, o mažesnių kandidatų ar pozicijų savininkų čia buvo dešimtims.

Nuo amerikiečių politikos neatsilieka ir lietuviai, kurie savo tarpe irgi varo propagandą už vienus ar kitus kandidatus.

Čia didesnę veiklą yra išvystę lietuviai demokratai, susiorganizavę į Lietuvių Demokratų lygą, arba susibūrę atskirų asmenų parėmimui. Neorganizuotieji lietuviai demokratai remia lietuvį teisėją A.I. Wells, kuriam pagarsinti šaunus parengimas įvyko spalio 20 d. Chicago Savings & Loan Association patalpose. Teisėjas Wells šiuose rinkimuose kandidatuoja į teismo postą.

Gražų rinkiminį balių buvo surengę organizuotieji lietuviai demokratai susibūrę į Lietuvių Demokratų lygą, spalio 21 d. Marquette

Be to, čia buvo pristatyti Lietuvių Demokratų lygos vadovybė — K. Žirgulis, C.P.Kal, J. Jatis, D.Kamm, Al. Preibis ir kt.

Taip pat pasirodė pakviesti ir žymesnieji amerikiečiai. Programai pajavairinti Ateities šokėjų grupė pašoko kelis tautinius šokius.

Be abejo, iki lapkričio 6 d. panašių pobūvių įvyks ir daugiau. Juose bus nemaža kalbų, daug suvalgyta ir išgerta...

Edv. S.

Jack Jatis - Juozaitis (kairėje) veiklus Lietuvos Vyčių organizacijos veikėjas, didelis demokratų partijos darbuotojas, įteikia L. Vyčių vadovybės skirtą atžymėjimo ženklą Edwardui Sulaičiui. E. Sulaitis 5 metus redagavo vyčių skyrių Drauge, o taip pat priklausė tos organizacijos "Public Relations" ir lietuviškų reikalų komisijoms.

IŠ LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMŲ VEIKLOS

Spalio 10 d. Jaunimo Centre įvyko gausus Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois bendras narių susirinkimas, kuriame pirminkas dr. Joseph Jerome pranešė apie organizacijos veiklą. Kiti reikalabai buvo atidėti sekantiems susirinkimams.

Šiame susirinkime įdomią paskaitą apie senyvo amžiaus žmonių sveikatos priežiūrą pateikė Roger N. White, medicinos ekonominių tyrinėjimų ir Illinois gydytojų draugijos pirmininkas.

Po šio pranešimo dr. Jerome pristatė Ernest E.

Kalba Roger N. White

Michaels, kandidatą į JAV Kongresą iš trečio kongresinio distrikto. Fr. B.

Alvudo šeimoms šventės dalyviai Chicagoje. Priešakyje sėdi Alvudo pirm. Pakalniškienė.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštytis in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

M E S

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkalta is 1 psl.

nalistas, lengvos duonos megėjų (J. Kopūstas, sakoma, Nepr. Lietuvoje jau buvęs 6 syk už vagystes baustas). Dirvos pono redaktoriaus (Vytauto u-to auklėtinio!) šauksmas čia kažkaip panašus Sandaros pono redaktoriaus aistravimams prieš Bendruomenę.

Visuomenė, aišku (jei, kaip spėjame, rimtai svarsto) pasidarys savo nuosprendžių. Amerikos lietuviai, mūsų nuomone, turi jokių veiksmų neatimamą teisę žinoti, ką iš tikrųjų, politiniai ir ekonominiai nelaisvas jo tautos kamienas dirba, galvoja ir veikia okupuotoje Lietuvoje. Čia turi veikti New York Times "All the News That's Fit To Print!" Amerikos lietuvis turi teisę žinoti, ką lietuvis Lietuvoje sukuria meno ir literatūros šakose, kur prasisiekia moksluose (apie sportą tuojau nebijoma mums pranešti!), kur įgyja vardo. Net turi teisę pamatyti Lietuvos meno pajėgų pasirodymus. O ir lietuvis Lietuvoje turėtų turėti teisę (netekinant į Maskvą) susipažinti su Amerikos (jei jau ne Amerikos lietuvių) meno, muzikos ir teatro pastatytais, nes tai būtina jo kultūrinei pažangai!

Mūsų politiniai veiksniai, nuo VLIKo iki ALTo yra nusprendę, kad Lietuvos išlaisvinimas esąs ilgų distancijų dalykas. Pereitoji distancija (1795-1918) truko 123 metus. Kiek metų dabartinė tęsis? Jai besitęsiant, ar Amerikos lietuviams (daugumoje, kaip Kauno vyskupas koadjutoris, ir VLIKas, jau ne Lietuvos, bet Amerikos piliečiai) būtina laikyti nugarą atsukus tautos kamienui? Visuomenė, matyt, šį klausimą pradėjo rimtai savitarpieje svarstyti, nes Chicagoje aną dieną turėjo posėdį būrys veikėjų (-jų tarpe prel. Krupavičius ir Lietuvos gen. konsulas), o ir VLIKas ruošiasi jį svarstyti. Na, kągi, svarstykite, nes Mindaugo amžininkas, prancūzas filosofas Abelardas sakė, keblių klausimų nebijodami, gal kai ko ir pramoksime.

Vienybės viso amžiaus istorija neleidžia jai savo nugarą tautai atsukti. Ji jos neatsuko tada, kai lenkai ir naujalenkiai ją lenkino, neatsuko, kai mūsų tarptautintojai socialistai ją tarptautino, neatsuko ir kai tauta kalėjimo sąlygose alsuoja, gyvena, kuria ir laukia šviesesnio rytojaus. Čia pabūsime, su Tysliava, atkaklus lietuvi! Vis auginsime galvoti, nebrikstanti kontroversinių idėjų, būti sąmoningais lietuviškos spaudos remėjais, Vienybė — o ypač Juozo Tysliavos planuojamų raštų DABAR ir Tawa Nouson prenumeratoriai-leidėjais!

SPAUDOS SKILTYSE:

Nors turime skelbiančių, kad būk nieko nedaroma Kubos atveju, tikrovėje daroma veiksniškasis, tik nekariuojama. Greta ekonominio embargo, salą stebime. Mes žinome kiekvieną atplaukiantį ir išplaukiantį laivą ir stebime juos iškraunamus ir pakraunamus. Mes turime tikslų informaciją apie tai, kokios stovybos vykdomos ir kur aviacija, tankai, artilerija. Gal galima abejoti, ar žinome visas raketų bazes plačioje Sovietijoje, bet abejojimų nėra, jei tik kameros nemeluoja, kad žinome viską, kas dedasi mažoje Kuboje.

Walter Lippmann, New York Herald Tribune

Yale u-to studentams ir profesoriams kalbėdamas, prez. Kennedy pakvietė visuomenę imti svarstyti mūsų didžiulius ekonomines plėtotes, užsienio konkurencijos, automacijos, bedarbių gausėjimo, dolerio atpigimą ar pabranginimą, kainų ir uždarbių santykių galvosūkius. Bet pakvietimas kažkaip nudilo į gincus, kur daug kalbama bet mažai kreiptama dėmesio ką Prezidentas pasakė.

The Wall Street Journal

Laisvė ir Tiesa apie Vienybę dėl Impulevičiaus

Vienybės rugsėjo 14 d. laidoje tilpusi grupinė nuotrauka iš vieno pikniko Philadelphiaje pirmą Brooklyn Laisvės, o paskui ir Vilniaus Tiesos redaktoriams suteikė progos užspulti Vienybės leidėją V. Tysliavienę ir red. S. Narkėliūnaitę.

Pirmoji reagavo Laisvė, teigdama, kad Vienybės leidėja sveikinas su Ant. Impulevičium.

Nurodydama, kad Impulevičius esąs teisiamas Lietuvoje kaip "žudikas," Laisvė net vedamąjį paskyrė sukoneveikti Vienybės leidėją ir redaktorę. Beveik kriminalu ir tautos išdavimu Laisvės redaktorius vadina šitokį Vienybės elgesį.

Netrukus ta pačia gaida prabilo ir Tiesa Vilniuje. Štai, ką Vilniaus Tiesa savo spalio 10 d. laidoje:

Su kuo fotografuojatės?

Kaip praneša Amerikos lietuvių spauda, Filadelfijoje įvykusiame kažkokiam „piknike“, „Vienybės“

laikraščio leidėja V. Tysliavienė susitiko su A. Impulevičium ir spaudė vienas kitam ranką. Laikraščio redaktorė S. Narkėliūnaitė šį susitikimą „Jamžino“ fotonuotraukoje ir išspausdino ją „Vienybėje“.

Tokių būdu nuotraukoje greta laikraščio redaktorės atsidirė nuo kojų iki galvos kruvinas imperalistų tarnas, budelis Antanas Impulevičius. Tas pats žudikas, kurį drauge su jo sėbrats šlandien telsta Lietuvos laudis.

Tad ar žinote, su kuo fotografujatės? Ar žinote, ką fotografujate? Stasys SARŪNAS

Kaip Laisvė, taip ir Tiesa, atrodo, pyksta net tiek už tai, kad tokia nuotrauka Vienybėje tilpo, bet už tai, kad Vienybės leidėja be Laisvės ir Tiesos politrukų sutikimo išdrįso sveikintis su Impulevičium, kurios rankos, anot tų laikraščių, suteptos "tūkstančių nekaltų žmonių krauju."

Kaip ten bebūtų su Impulevičiaus rankomis, ne Vienybėi jas teisti, bet ne Laisvės ir ne Tiesos redaktoriams nurodinėti su

kuo Vienybės žmonės turi sveikintis ir ką fotografuoti ar į laikraštį dėti;

Vienybei nereikalingi jokie nurodymai ir patarimai iš nieko, juo labiau iš Laisvės ar Tiesos.

Jei jau tų laikraščių politruka! neturi kito darbo, tai tegul dar sykį pasižiūri į tą pačią nuotrauką ir perskaito užrašą.

Beje, Vienybės leidėja sveikinas ne su Impulevičium, kaip Laisvė ir Tiesa nori ir teigia, bet su Steponiu iš Great Neck, Impulevičius stovi toliau.

Bet, jeigu Steponio vietoje būtų buvęs ir Impulevičius, tai ne Laisvės ar Tiesos reikalas. Ačiū likimui dar gyvename šalyje, kur nereikia nieko klausyti leidimo ar teisingis, su kuo susitikti ar pasisveikinti.

D. Kuraitis, š. m. vasarą lankėsis Lietuvoje, duos pranešimą ir rodyt filmą N. Y. Liet. Prek. Rūmų parengime spalio 27 d. 7 v. v. Carnegie Endowment salėje New Yorke.

Stebėtojo pastabos

PAREINANČIO PATOGUMO AR DIDELIŲ VILČIŲ POLITIKA?

Zodyje Pavergtų Selmo IX sesijai Sidzikauskas priminė JAV Valstybės Dep-to pareigūno pareiškimą ir New York Times komentarus, kad JAV "palaipsniui mėgina sudaryti glaudesnius ryšius su sovietinio bloko kraštais Rytų Europoje," plėsdamos ir aktyvindamos normalų santykiavimą. Jis pasisakė prieš tokią politiką, pavadinęs ją "pareinančio patogumo." Mums prisimena senovės Esopo pasakėčia apie saulės ir vėjo ginčą nuvilktį žmogui kailinius: saulė šiluma atliko, ko vėjas visu žiaurumu negalėjo. Sidzikauskas gal kitaip šakyti ir negalėjo, bet ne su juo etna didžioji amerikiečių visuomenės nuomonė!

Ged. Galva gal ne išpirėto išlaužė: Maskvos planuojamoji taikos sutartis su Rytų Vokietija gali turėti itakos Karaliaučiaus sričiai prijungti Lietuvai, nes klausimas jau seniai (?) svarstytas Vilniuje ir Maskvoje.

S. Balčiūnas mano, kad, lietuvių Amerikoje ilgai išsilaikyti, jei būtų persekiojama. Sako, Maironio laikais lietuvis inteligentas būdavo engiamas, jo lietuviškumas persekiojamas. Dabar gi Amerikoje niekas į Aliaską negrūda už lietuvišką veiklą. Maironio laikais lietuvis išlaikė savo tautybę, o išelvis dabar lengvai ją praranda.

Amerikiečių lietuvių koncertavimo Vilniuje ar Kaune reikalas užklūna, kaip Darbininkas pasakoja, už JAV vyriausybės nepripažinimo smurtu įvykdytos Lietuvos okupacijos. Lietuvos lietuvių meno pajėgos gali atvykti kaip sovietijos piliečiai, bet Amerikos lietuvių pajėgoms Lietuvon vykti

būtų "likviduoti de facto nepripažinimo politika," kurios JAV laikosi nuo 1940 metų. Tuo tarpu, Darbininko administracija, matyti, pripažįsta de facto Lietuvos okupaciją, nes turi didelėmis raidėmis skelbimą Donovanų Sluostimas į SSSR, kuomet aiškiai žinoma, kad kalbama apie sluntinius į okupuotą Lietuvą.

V. Trumpa Santaros suvažiavimui patarė išelviams eiti kartu su gyvenimu, kad džiaugytųsi pažanga kultūrinėje, politinėje ir socialinėje srityje. Sako, nereiklį užmerkti akių prieš teigiamus reiškinius ir įvykius tėvynėje. Prisimename, vellionis Tysliava kaip tik brolius-sesės kvietė išėiti iš Suvalkių lygumų į platųjį pasaulį, o dabar Vienybė vis ragina stebėti, ką kovojanti tauta kūrybinio sukuria labai nepalankiose istorinėse sąlygose.

Pr. Lavinskas aplankė savo seniau gyventą lietuvių angliakasių Girardville, Pa. apylinkę. Sako, senieji visi skaito lietuviškus laikraščius. Jaunimas, užkalbintas, kalba lietuviškai, bet skaito anglišką spaudą. Būna pulki dirva Lituanus žurnalui, jei jo leidėjas ir redaktorius įgytų dr. Basanavičiaus Aušros, ir dr. Kudirkos Varpo išmintį!

Pr. Razminas Drauge teigia, kad 80% mūsų jaunimo nuožmintis nebeskaitęs ar nebeskaitęs lietuviškos knygos. Gaila — savo drašiam teigimui neduoda rimtos statistikos.

Po 4 metų pastangų, Amerikoje gimęs A. Tamošaitis susilaukė savo 72 metų senukės motinos, dirbusios iki paskutinių dienų sovchoze Lietuvoje (kur, sako, geriau, negu kolchozuose). Pasako-

ja, "visi pasidarėme vagys (tai vadina "kombinavimu"), nes kitaip "rojuje" būtų neįmanoma sveikam gyventi."

Prof. A. Saiys apgalvestauja, kad užsieniuose lietuvių ir baltų kalbomis besidominčių kalbinių skaičius vis mažėja, ir mano, kad tikro įnašo lietuvių kalbotyrai reikia laukti iš lietuvių ir, būtent, Lietuvoje.

Santaros suvažiavime dr. Vaškėlis skaitė paskaitą apie naujas sroves sovietų literatūroje, kur pastrodė vertingų ir humaniškų pragiedrulių. Pastebima jų ir lietuvių literatūroje Lietuvoje: J. Degutytis "Dienos dovanose," J. Marcinkevičiaus "Pušis, kuri juokiasi" ir L. Gutauskos "Ištrūko mano žirgalai." Šių kūrinių niekas mūsų spaudoje Amerikoje nerecenzavo, nes įvalrius veiksniai draudžia žinoti, ką mūsų pavergtas brolis Lietuvoje kuria, kad ir žmoniško.

J. Kemežis Tėvynėje galvoja: Laisvėje gyvenantiems lietuviams reikia džiaugtis, kad Maskvos valdovai nepasitiki švieslaja Lietuvos visuomene, kad į Helsinkį pasilūtė tokia nevykusią delegaciją." Bet Drauge bendradarbis mano: Maskvai išklūsti lietuvius Helsinkuose nebuvo propagandinio tikslo (Suomijoje ir gretimoje Švedijoje daugiau estų ir latvių, negu lietuvių). Kas kita New Yorke ar Chicagoje. Štai kodėl ruošia slūsti Švedo ansamblių ir operą Pilsnait. Tėviškės Žiburiai praneša, solistas Verikaitis jau antrusią per Kanados radiją ruošiasi sudainuoti Udrlo giesmę iš šios operos.

IX-tame Santaros suvažiavime Pensylvanijos u-to lektorius Br. Vaškėlis paskaitoje sakė, kad sovietinės Lietuvos literatūroje labiau būdinga gyvybės, žemės ir tėvynės temos, negu asmeniniai teškojimai. Rusų gi literatūroje pastebima jau du sparnai: kietų komunistų ir pažangesnis, didesnių laisvųjų teškojimų.

Pastabos

BALFO XI SEIMAS

GALI PASIDIDŽIUOTI...

Adv. Elenos Armonienės, BALFO direktorės vadovaujamas komitetas BALFO seimui rengti gali pasididžiuoti savo darbu. Spalio 13 ir 14 dienomis Baltimorėje įvykęs BALFO XI seimas buvo gerai organizuotas, o banketas, kuriame dalyvavo daug lietuvių ir svečių iš kitų miestų – iškilmingas ir puikus. To seimo proga, kaip žinia, Marylando gubernatorius Tawes spalio 13 ir 14 paskelbė BALFO dienomis, o patį seimą sveikino Baltimorės miesto mēras J. Harold Grady.

PRISIMINIMAI...

Malonu buvo matyti buv. SLA Prezidentą ir dabartinį Baltimorės Pašto Viršininką W. F. Laukaitį vadovaujant seimo banketo programai.

Prisiminė 1935 metai, kai jis, būdamas Trafikoteismo teisėjas, išrūpino pirmąją proklamaciją, skelbiančią Vasario 16 Lietuvos Nepriklausomybės Diena Marylando valstybėje visiems laikams.

Kitų JAV valstybių gubernatoriai tik vėliau pasekė Marylando pavyzdžiui, bet nė viena iš jų taip iškilmingai nepaminėjo tos lietuviams brangios šventės kaip Marylandas tais 1935 metais, teisėjui W. F. Laukaičiui vadovaujant. Tai buvo istorinis ir nepamirštas įvykis Amerikos lietuvių gyvenime.

Bankete nemažo įspūdžio padarė ir tas momentas, kai JAV karo veteranai lietuviams išsirikliavo salėje, o sustojusi publika atidavė pagarbą Amerikos vėliavai. Jau seniai lietuviškame parengime begirdėjome "Pledge of Allegiance" žodžius, tarytum būtume pamiršę, kad tebesame Amerikoje...

Ir šiuo atveju Baltimorės lietuviams turėtų būti pavyzdžiu kitoms kolonijoms.

ŠALPOS REIKALAI...

Palyginus su praėjimais, pats seimas nebuvo toks gausus delegatais, bet tai suprantama. BALFas, kuris buvo įsteigtas tuo metu, kai po II Pas. karo tūkstančiai lietuvių atsidūrė tremtyje, didesnę savo darbo dalį užbaigė. Buvę tremtiniai dabar gerai įsikūrė įvairiuose kraštuose, o Vokietijoje ir kitur belikusios saujelės.

Klausantis kai kurių delegatų kalbų, atrodo, kad BALFui mažai kas beliko šelpti. Todėl daugiau buvo diskutuota, kaip sutelkti šalpos darbą, atskirų grupių Amerikos lietuvių vykdomą įvairiems tikslams.

Čia turėta mintyje Lietuvos signatarus ir kitus pagalbos reikalingus Lietuvos veikėjus sulaukusius senatvės.

Nėra abejonės, kad visais atžvilgiais būtų geriau, jei šalpos reikalai būtų tvarkomi per vieną įstaigą, bet ar tai pavyks suorganizuoti, tai jau kitas klausimas. Tai iš dalies priklauso ir nuo vadovybės apsukrumo.

Kaip visur kitur, taip ir šiame seime, nemažai kalbėtasi dėl Lietuvos ir kaip prasiveržti su didesne šalpa okupacijos prisilėgtiems tautiečiams.

BALFO pirmininkas kan. dr. J. B. Končius ne kartą yra bandęs į Lietuvą nuvykti, bet žinodami jo pasiryžimą nugalėti bet kokias kliūtis, neabejojame, kad ir šią kelionę jam dar teks atlikti.

Tegailma jam palinkėti sėkmės, vėl perrinktam vadovauti BALFui sekantiems dvejiems metams.

Nežiūrint to, kad šiame seime kai kurie delegatai svarstė naujo pirmininko kandidatūrą, bet vienbalsiai priėjo išvados, kad kan. Končius tebėra nepakeičiamas.

Ar nevertėtų panašiai savo valdybos klausimą išspręsti ir ALTO direktoriams?

IŠ BALTIMORĖS Į WASHINGTONĄ...

Iš BALFO seimo patekus į Valstybės Departamento Washingtono sukviestą spaudos konferenciją užsienio politikos klausimais, įspūdiškai skyrėsi, kaip diena nuo nakties.

Baltimorėje kalbėtasi išimtinai lietuviškais reikalais, o iš mūsų laikraščių tik VIENYBĖ buvo atstovaujama. Washingtono dalyvavo per 800 spaudos atstovų (buvo net iš Hawaii), kurie klausėsi pranešimus ir diskutavo problemas liečiančias visos žmonijos likimą.

Bet apie tai – kitą kartą.

bet specialistų, sąžiningų, teisingų.

Ir gubernatoriaus postui ruošdamasis, jis eina per gatves, krautuves, valgyklas ir tiesiai, nuoširdžiai kalba! "Niekas nepadarys ir geriausias gubernatorius, jeigu mes visi nedirbsim, jeigu pareigas nustumsim už malonumų nugaros. Mums reikia specialistų, tad – kurkim mokyklas, mums reikia daug pinigų, išmokim pinigą padėti ten, kur jis geriausiai tinka. Milijonas skamblių žodžių neverti vieno nikelio, jeigu lieka tik žodžiais." Žmones traukia Scrantono atvirumas, gal net nuoširdumas.

Prieš keletą metų prez. Eisenhaeur buvo paskyręs W. Scrantoną užsienio rei-

kalų sekretoriaus spaudos, informacijos vadovu. Ten būdamas susipažino su Pavergtųjų tautų komitetu ir buvo artimas talkininkas. Apdovanotas Pavergtųjų tautų komiteto taikos medaliu, ypač gerai pažįsta Pabaltijo tautų bėdas, istoriją.

Kai kas iš senųjų lietuvių, kurie pažinojo Williamo tėvą, senelį, kartais stebisi: kokio guzo tas žmogus ieško? Turi pinigų, turi garbės, turi gražią žmoną...o lenda į politiką. Juk tai purvina ir gana.

Ir į tai Scranton yra atsakęs. "Gal aš ir tu nepataisysim politikos, bet bus gerai jeigu nepagadinsim."

Tokie dalykai dedasi Scrantone.

Scrantono lietuvis

W. Scranton, republikonų kandidatas į Pensilvanijos gubernatorių, "Milkmaid" išrinkimo konkurso proga. Melžėja - kandidato žmona Mrs. W. Scranton.

IŠ SCRANTONO PADANGĖS:

Lietuviai remia W. Scrantoną
į gubernatorių

Lietuviai Amerikoje, ypač senesnioji karta, Scrantoną vadina lietuvių lopšiu Amerikoje.

Scrantone rasti pėdsakus pačių pirmųjų lietuvių veikėjų Amerikoje. Čia veikė didysis daktaras Šliūpas, kun. Dembskis, kun. Milukas ir kiti. Čia pirmuosius takus mynė Širvydas, Scrantono apylinkėje (Plymouth) gimė ir vienybė lietuvininkų, kur broliai paukščiai susisuko lizdus.

Amerikos lietuvių istorijoje Scrantonas turi gilią vagą. "Skrantai" – vadina miestą senimas, nors jaunimas dažnai pamiršta.

Savotiškai dalykai dedasi Scrantone, kur ir dabar keli tūkstančiai senosios kartos lietuvių seka tuos įvykius.

Truputis istorijos. Prieš keturiasdešimt metų Scrantonas buvo vienas turtingiausių miestų, kur anglikasčiai buvo išsikovoję aukščiausius atlyginimus. Keitėsi laikai. Anglies suvartojimas mažėjo. Atėjo moderniškos mašinos. Tūkstančiai anglikasčių, ypač senesnių, turėjo užleisti vietą mašinai. Bėdos, kaip žąsys rudenį, skrenda būriais. Milijonus susikrovę iš anglių ir geležies turtooliai susirado naujus pelno šaltinius kitose valstybėse, palikdami tūkstančius anglikasčių, darbininkų mirštančio miesto dvasioms.

W. Scranton rūpinosi steigti mokyklas, padėti senesnio amžiaus anglikasčiams, netekusiems darbo

1840 m., kai Scrantono apylinkės turėjo Wyoming slėnio vardą, į tą slėnį iš Connecticut atvyko Joseph Scranton.

Tai ir buvo pirmasis iš pirmųjų, kuris ėmėsi kasti geležies rūdą, po to – anglis. Vėliau jo vardu pavadino miestą.

Jo anūkas William Scranton, kaip ir jo tėvai ir seneliai, nepabėgo su milijonais į Kaliforniją ar Chicago, bet įsteigė vandens, gazo, elektros bendroves vietos reikalams. Ir giedrią ir lietingą dieną Scrantonai liko Scrantone.

Prieš dvidešimt metų, kai Scrantonas ir apylinkės galvotrukčiai rėmėsi į pakalnę. Atrodė, kad netrukus miestas liks tik pensininkų ir žiūrkių miestu. Tuo metu pasirodė William Scranton, tik ką baigęs Yale advokatas.

Sukvietęs senus pramonės vilnius, įkūrė Scranton Lackawanna Industrial Building Company ir vėliau sukūrė Lackawanna Industrial Fund Enterprises, kurie sutrupintai vadinasi SLIBCO ir LIFE.

Iki šiol tos dvi organizacijos padėjo Scrantone ir apylinkėse įskurti 31 įmonei – fabriku; 32,000 darbininkų rado darbą.

W. Scranton rūpinosi steigti mokyklas, padėti senesnio amžiaus anglikasčiams, netekusiems darbo

kasyklose. Steigė vakarinius kursus mokyti amatų.

Jau ne vieni metai Scrantono gyventoją Williamą ragino eiti į politikos laukus. Jis vengė. "Politika ne mano biznis," darbais užverstas atsakydavo Scrantonas.

Vistik prieš porą metų Scranton buvo prikalbėtas būti kandidatu į Kongresą. Scrantone ir apylinkėse nuo seno buvo milžiniška dauguma demokratų. Scranton pasirinko republikonų mažumą. Vilties buvo mažiau negu mažai. Bet įvyko lyg stebuklas: milžiniška dauguma W. Scrantoną išrinko į Kongresą. Dabar W. Scranton kandiduoja republikonų vardu į Pensilvanijos gubernatorių.

Visa tai gali būti kasdienė politika, bet yra šiuo atsitikimu nekasdieniška – tai W. Scrantono savotiškas priėjimas prie tos pačios politikos. Jis eina pas žmones ir nežada gėrybių kalnų. Scrantono programa (jeigu tai galima vadinti programa) irgi savotiška. Iš seno Pensilvanijoje, kaip ir kitose valstybėse, partija parenka postams vadovus už nuopelnus partijai. Specialybė, sugebėjimas užimamam poste kartais būna antraeilis reikalas. Scrantonas sako ir tai vykdo: abiejų partijų eilėse ieškoti ne politikierių – biznį iš politikos darančių,

Kai kunigas ir patriotas švenčia sukakti...

KUN. PAKALNIS...
Atkelto is 1 psl.

reiškė dėkingumą žmonėms ir Dievui.

Sukakties proga išleistas ir leidinėlis, kurio paauksuoti viršai kaupė keliolikos psl. nuotraukomis ir tekstu papuoštą sukaktuvinėko gyvenimo aprašymą.

Kun. Norbertas Pakalnis, Kazimiero ir Ursulės Dambauskaitės Pakalnių sūnus, yra aukštaitis, kiles iš nepaprastai gražaus Lietuvos kampelio, pasipuošusio dailiomis kalvelėmis, tyvuliuojančiais ežerais ir miškais.

Kun. Norbertas Pakalnis yra gimes 1888 spalio 29, Taigi, anais dar laikais, kai Lietuva buvo prislėgta Rusijos caru, laikiusiu Lietuvą tamsybėje ir nelaisvėje. Jau 25 metus lietuviam buvo drausta spauda lotyniškom raidėm ir brukama provoslavija. Bet rodėsi ir prošvaitės. Šešeris metus jau buvo ėjusi "Aušra," nuo 1889 metų pradėjo eiti "Varpas" ir "Apžvalga," raginę žmones šviestis ir spirtis rusų prievartai.

Kun. Norberto vaikystė sutapo su lietuvių kova už savo raštą ir laimėjimu: spauda buvo vėl leista (1904), pradėta kurti daugiau draugijų, pradžios mokyklų. Tačiau aukštesniųjų mokyklų, valdinių, buvo dar taip maža, kad reikėjo siekti didesnius miestus — Vilnių, Kauną, Šiaulius, Panevėžį, Marijampolę, arba gretimose Latvijoje — Mintaują, Liepoją, Rygą.

Paaugęs Norbertas Pakalnis mokėsi Liepojuje ir Rygoje, o brandos atestatai turėjo įsigyti net Maskvoje.

Baigęs aukštesnį mokslą, Norbertas Pakalnis ne tik tai norėjo su savo tauta palikti, bet ir dirbti jai tokiu būdu, kad būtų arčiau savo žmonių ir daugiausia galėtų jiems padėti. Jis pasirinko kunigo pašaukimą, studamas į Žemaičių kunigų seminariją Kaune.

Lietuvoje pirmu atveju dirbo trejus metus. Pir-

Kun. M. Pakalnis kalba savo kunigystės 50 metų sukakties minėjime St. George viešbutyje. Kairėje - prel. J. Balkūnas. VISOS NUOTRAUKOS S. NARKĖLIŪNAITĖS

mausia buvo paskirtas vikaru šv. Motiejaus parapijoje Anykščiukuose.

Švietimo darbą jam teko dirbti Utenoje. Čia buvo paskirtas 1913 metais Viešpaties Dangun Žengimo parapijos vikaru ir miesto mokyklos kapellonu, kai Amerikoje išvyko kun. Jonas Švagždys.

Kun. Norbertas Pakalnis tada dar nesitikėjo, kad Utena ir jam bus pereinamoji vieta — iš Lietuvos į Ameriką. Dirbo dvejus metus. Be parapijos darbo, dar turėjo tikybos ir lietuvių kalbos pamokas mokykloje, būrė aplink save jaunimą, slaptai telkė moksleivius ateitininkus, kurie tik prieš trejetą metų buvo pradėję organizuotis, vadovavo kaimo jaunimui — pavasarininkam, steigė parapijoje švietimo draugijas, platino lietuvišką katalikišką spaudą.

Kun. Pakalnis iš Utenos buvo kelimas į Panevėžį gimnazijos kapellonu, bet tos vietos dėl karo veiksmu

pasiekti jau nebegalėjo.

Jis pasiprašė vyskupo karo metui išvykti į Ameriką. Gavęs vyskupo leidimą, 1915 metų pabaigoje per Švediją ir Norvegiją išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas. Čia turėjo ir kvietimą — klebono kun. Nikodemo Petkaus. Kvietė sustoti Brooklyne, Švenč. M. Marijos Apreiškimo parapijoje.

Amerikoje pirmu atveju išbuvo šešeris metus. 1916 sausio 1 buvo paskirtas Apreiškimo parapijos vikaru. Parapija buvo tik prieš dvejus metus įkurta, pastoracinis darbas dar neįėjęs gerai į vagą. Naujam kunigui iš Europos nelengva buvo prisitaikyti. Kitų patartas, išvyko į Maino valstiją, Lewistoną, kur buvo susitelkę nemažai lietuvių, palikusių visai be dvasios vadų. Vėliau gavęs kun. Antano Staniukyno kvietimą, Chicagoje penkerius metus buvo šv. Kryžiaus lietuvių parapijos vikaru, o paskui

kurį laiką šv. Kazimiero (Chicago Heights) parapijos klebonu, bet, norėdamas baigti studijas Loyolos universitete, prašė atleisti iš klebono pareigų ir buvo paskirtas Dievo Apvaizdos parapijos vikaru.

Chicagoje tuo metu buvo labai judrus lietuvių visuomeninis veikimas. Europoje, kaip atrodė, karas ėjo į pabaigą, buvo vilčių Lietuva atgauti nepriklausomybę. Daugumas Amerikos lietuvių tam tikėjo ir siekė Lietuvai visiškos laisvės.

Kun. Norbertas Pakalnis dažnai dalyvavo susirinkimuose, sakė prakalbas, rinko Lietuvai atstатыtą aukas, platino Lietuvos paskolos laktus. Be to, nemažai laiko užimdavo Amerikos lietuvių centrinių organizacijų suvažiavimai, kongresai, pasitarimai. Tuo pačiu laiku dirbo įvairiuose lietuvių draugijose.

Loyolos universitete baigė sociologijos ir psichologijos mokslus bakalauru laipsniu, o Chicagos uni-

versitete — politinius mokslus magistro laipsniu. Jį domino visuomeninės santvarkos, socialinių reformų ir bendruomeninės būties problemos, susijusios su įvairiais žmonių nusiteikimais, jų psichologija ir tikėjimu.

Nepriklausomoje Lietuvoje teko jam tik paviešėti. "Saulės" švietimo draugijos Utenoje buvo pakviestas užimti direktoriaus vietą, bet švietimo ministeris Petras Juodakis tom pareigom netvirtino, skirdamas Kauno "Aušros" gimnazijos mokytoju; gimnazijos direktorium žadėjo vėliau paskirti.

Tada Kauno universiteto teologijos-filosofijos fakulteto dekanas prof. kun. Pranciškus Būčys, vėliau buvęs vyskupu, patarė kun. Norbertui Pakalniui geriau vykti Anglijon ir pagilinti anglų kalbos bei literatūros studijas.

Kun. Pakalnis 1922 rudenį išvyko studijuoti į Oxfordo universitetą Anglijoje, o 1923 metais persikėlė Vokietijon, bet nei vienur nei kitur žadėtoji Lietuvos švietimo ministerijos parama (stipendija) neatėjo. Pristigęs lėšų ir nuviltas, grįžo antru kartu į Ameriką.

Brooklyne antrą kartą atsirado Apreiškimo parapijos vikaro pareigose. Šį kartą tos pareigos jau truko ilgiau — nuo 1923 iki 1926 metų.

1926 buvo paskirtas šv. Jurgio lietuvių parapijos Brooklyne administratorium. Brooklynas vis daugiau darėsi pastovi gyvenimo vieta. Po aštuonerių metų, 1934 birželio 23, trečią kartą grįžo į Apreiškimo parapiją, bet šį kartą jau klebono pareigom. Tas pareigas eina 29 metus.

Apreiškimo parapija visam didžiajam New Yorke buvo įsteigta vėliausiai (1914), bet išaugo didžiausia ir judriausia.

Iš Apreiškimo parapijos 48 gyvavimo metų klebono kun. Norberto Pakalnio triūsui priklauso jau arti 30 metų. Apreiškimo bažnyčios pamaldos sekmadieniais ir įvairiausi susirinkimai, parengimai, minėjimai šeštadieniais ir sekmadieniais šioje parapijoje sutelkia daugiausia lietuvių. Tai kultūrinio lietuviškojo judėjimo centras. Čia veikia taip pat didžiausia lietuvių parapiinė mokykla (per 500 mokinių) ir šeštadieninė Maironio mokykla. Parapija turi ir stiprų chorą; yra keliolika įvairių draugijų.

Parapijos salė yra geriausiai žinoma visiem didžiojo New Yorko miesto lietuviams ir lengviausiai prieinama. 1952 metais klebono kun. Norberto Pakalnio rūpesčiu ji buvo gražiai atremontuota ir išpuošta lietuviškais raštais bei lietuvių tautos didžiųjų vyrų portretais. Maironio portretas mena, kad čia, toli už vandenyno, vienas iš jo auklėtinių tvarko Viešpaties vynuogyną sumania ranka ir lietuviška širdimi.

Kun. Norbertas Pakalnis tebėra šios parapijos ašis. Kai tik grįžo iš Europos 1923 metais, taip ir vėl pasinėrė pastoraciniame bei visuomeniniame lietuviškam darbe.

1930 — Vytauto Didžiojo — metais kleb. kun. Norbertas Pakalnis pirmą kartą lietuvių gyvenime suorganizavo iškilmingas pamaldas šv. Patriko katedroje New Yorke, pasakydamas ir pamokslą. Tuo būdu atvėrė

Iškilmingų pamaldų metu Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne praeitą sekmadienį.

Apriškimo par. choras, vadovaujamas Vl. Baltrušaičio, dainuoja kleb. kun. N. Pakalnio pagerbimo bankete.

Newyorkiečiai, buvę dypukai, kun. N. Pakalnio sukaktuviniame bankete. Iš k. į d. - V. Alksninis, V. Jonuškaitė-Leskaitienė, J. Montvila, A. Kazickienė, A. Varnas, E. Montvilienė, kun. Dabušis, M. Varnienė, A. Kaunas.

duris kitiem panašiem atvejams. Lietuvių vardas New Yorko katedroje pasidarė žinomas, o kun. Norberto Pakalnio — Lietuvoje. Lietuvos vyriausybės įvertindama jo nuopelnus, 1937 gegužės 4 apdovanojo Gedimino ordinu III laipsnio. Nuo pat pastovesnio įsi-

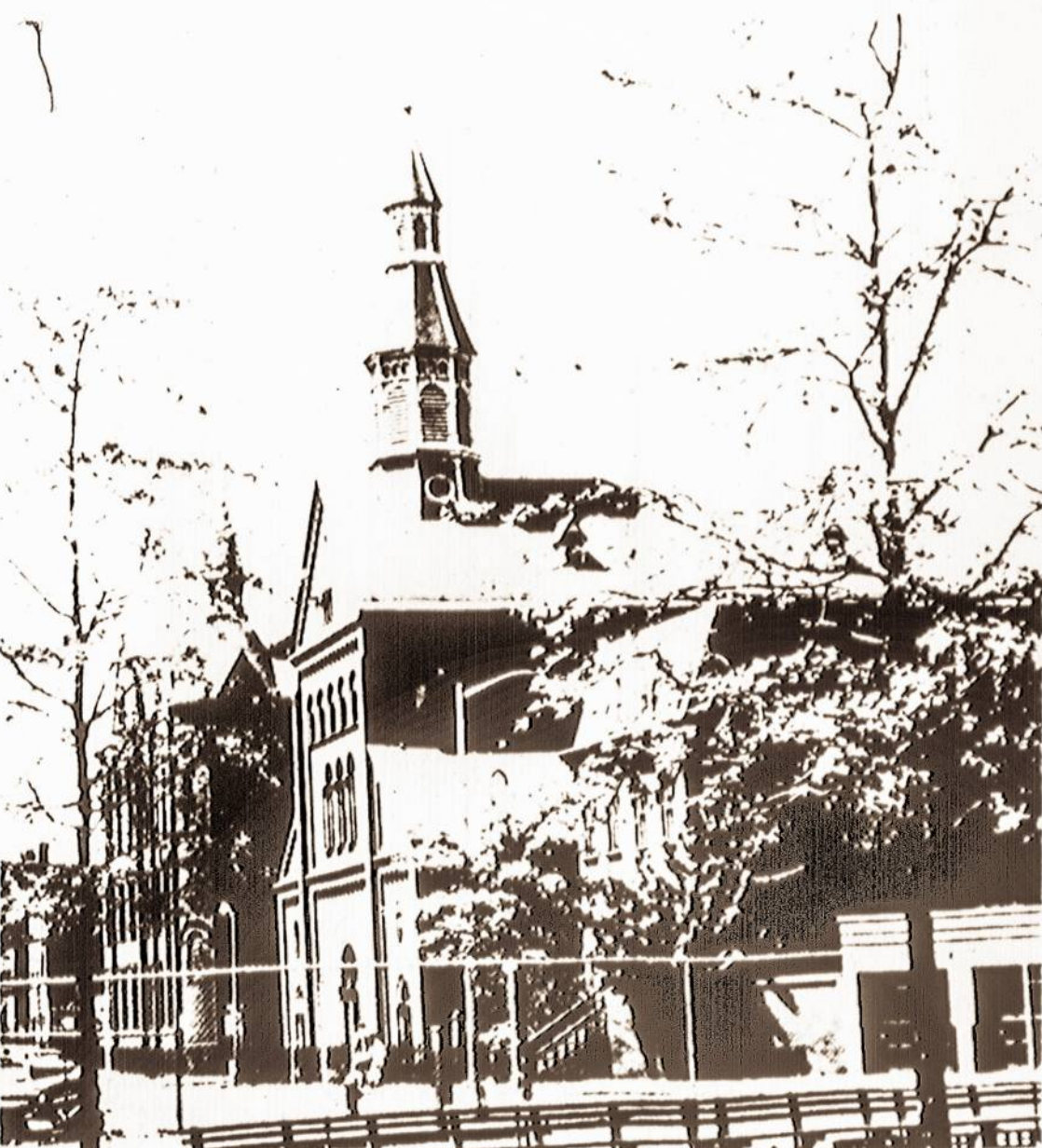
kūrimo Brooklyne kleb. kun. Norbertas Pakalnis dirbo daugelyje centrinių ir vietinių lietuvių organizacijų valdybose pirmininku arba nariu: Kunigų Vienybės, ALR Katalikų Federacijos, ALRK Studentų ir Profesionalų Sąjungos, LRK Amerikoje Susivienijimo, Motinėlių ir

k. Motinėlių, kurios tikslas buvo šelpiti lietuvius studentus, buvo ypač arti kun. N. Pakalnio širdies. Buvo tos draugijos pirmininkas ir keliolika metų ėjo išdėtininko pareigas. Šiuo metu yra New Yorko — New Jersey Kunigų Vienybės pirmininkas.

Antrojo pasaulinio karo metu, kai Lietuva paėiliui buvo okupuota tai bolševikų, tai vokiečių nacių, tai vėl bolševikų, kleb. kun. Pakalnis vėl plušo įvairiose organizacijose, susikūrusiose padėti Lietuvai vaduotis ir gelbėti savo tautiečiam atsidūrusiems nelaimėje už Lietuvos sienų.

Buvo vienas iš pirmųjų organizatorių ir pirmininkų New Yorko Tarybos (Alto skyriaus), kurios tikslas atgauti Lietuvai laisvę. Taip pat uoliai ėmėsi darbo Bendrame Amerikos Lietuvių Šalpos Fonde (Balfe), kad padėtų pabėgusiems nuo bolševikų teroro; jis buvo pirmasis Balfo vicepirmininkas. Dosniai parėmė lietuvius bėglius, nemažai jų tremtinių atsikvietė ir ikurdino savo parapijoje.

Nežiūrint amžiaus ir pastoracinių pareigų, kun. Norbertas Pakalnis dažnai matomas įvairiuose New Yorko lietuvių posėdžiuose, susirinkimuose, vakaruose, iškilmėse.

Apriškimo parapijos bažnyčia Brooklyne.

ATSIUSTA PAMINĖTI:

TRYS SAKALAI, Alfonsas Vambutas, pasakos ir padavimai, 1957 m. Liet. Mokytojų Sąjungos Amerikoje premijuota knyga. Ją sudaro keletas rinktinių kūrinių, kurių kiekvienas yra originalus, bet savo idėja dariniai susiję su visuma. Tai nauja ir vertinga knyga jaunimui. Dail. Vlados Stančikaitės iliustruota. Išleido Liet. Knygos Klubas Chicagoje. Kaina \$2.

TITNAGO UGNIS, J. Kralkausko premijuota knyga vienuoliktajam Draugo romano konkurse. Išleido Liet. Knygos Klubas Chicagoje, 1962 m. Dail. Tel. Valiaus viršelis. Kaina \$2,50.

J. BŪGOS, tautosakininko archyvas, tarpininkaujant Dunduliui, Bugienei, yra perduotas Pasaulio Lietuvių archyvuui Chicagoje.

* J. Mulokas, architektas, yra paskirtas Kultūros Kongrese Architektūros parodos skyrių tvarkyti.

Prašo padėti Vasario 16 gimnazijai

Sesės ir broliai lietuviai,

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės naujai išrinktoji Taryba, susirinkusi pirmo posėdžio rugsėjo 8 ir 9 d., Huttenfelde, su gilia padėka minėjo visus Vasario 16 gimnazijos rėmėjus, ypačingai būrelių vadovus priekyje su nenulstamuoju kun. B. Sugintu.

Taip gi su gilia padėka minėjo atskirus aukotojus, kaip asmenis, taip ir jų grupes-klubus, bankus ir organizacijas, savo aukomis prisidedančias išlaikyti Vasario 16 gimnaziją.

Laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių parama, suteikusi galimybę įkurti ir iki šiol išlaikyti šį stambų ir labai svarbų mokslo ir auklėjimo lietuviškoji krikščioniškoji dvasioji židinį, sudarys vieną gražiausių lietuviškos emigracijos istorijos puslapių.

Mums ypačingai malonu konstatuoti, jog šiam židiniui išlaikyti lietuvių buvo parodyta didelė bendradarbiavimo dvasia, vienas kito supratimas ir parama, nežiūrint tikybinų, pasaulėžiūrinių, politinių įsitikinimų. Mūsų stiprybė yra ta, jog mes visi giliai įsijaučiame esą vienos lietuvių tautos kamieno vaikai, surišti kraujo ryšiais su gimtąja žeme, kurios mes nekad neišsivadėsime.

Mes šventai tikime, kad broliai ir sesės užjūrio ir Europos šalyse neužmirš Vokietijoje paliktų lietuvių ir ypačingai į mokslus besiveržiančio jaunimo. Tas jaunimas yra vertas ir reikalingas paramos.

Lietuvių Bendruomenė Vokietijoje viena neįstengia tą gimnaziją išlaikyti. Šiuo metu joje mokosi 103 lietuvių jaunuoliai (59 berniukai ir 44 mergaitės). Nors paskutiniu laiku, Krašto Valdybos pastangomis, yra gaunama paramos tiek iš Federalinės Vokiečių vyriausybės, tiek ir iš Württemberg-Baden Krašto vyriausybės, bet toji parama nėra nuolatinė ir ji tik dalį išlaidų padengia, reikalingų mokytojų ir administracijos tarnautojų algoms; didesnė

algų dalis ir visos mokinių bendrabučio ir maitinimo išlaidos ir toliau dengiamos tik lietuvių aukomis.

Maisto ir kitų reikmenų kainos Vokietijoje aukštos ir nuolat kyla. Artėja žiema, reikia kuro, nes lentiniai barakai, kuriuose vyksta pamokos yra supuvę ir šalti. Suprojektuotas naujas klasėms pastatas, bet ir jo statybai dar daug lėšų trūksta. Tuo būdu, Vasario 16 gimnazijos ir bendruomenės vadovybės nuolat susiduria su trūkumais ir bėdomis, kurių pašalinimas būtų įvykdytas, jei būtų sutelkta daugiau lėšų.

Naujoji Bendruomenės Taryba, turėdama mintį visus trūkumus, kreipiasi į visos laisvojo pasaulio lietuvius būti duosniems, sustiprinti pastangas ir aukas šiam lietuviškoji ir krikščioniškoji dvasioji židiniui ir jaunimo mokslinimo židiniui išlaikyti.

Vokietijos Krašto Tarybos vardu, jos įgaliojimai, reiškiami visiems geradariams lietuvišką dėkingumą ir gilią pagarbą.

Prezidiumas: J. Valiūnas, pirm.; Iz. Rugienius, vicepirm.; Pr. Škėrys, sekretorius.

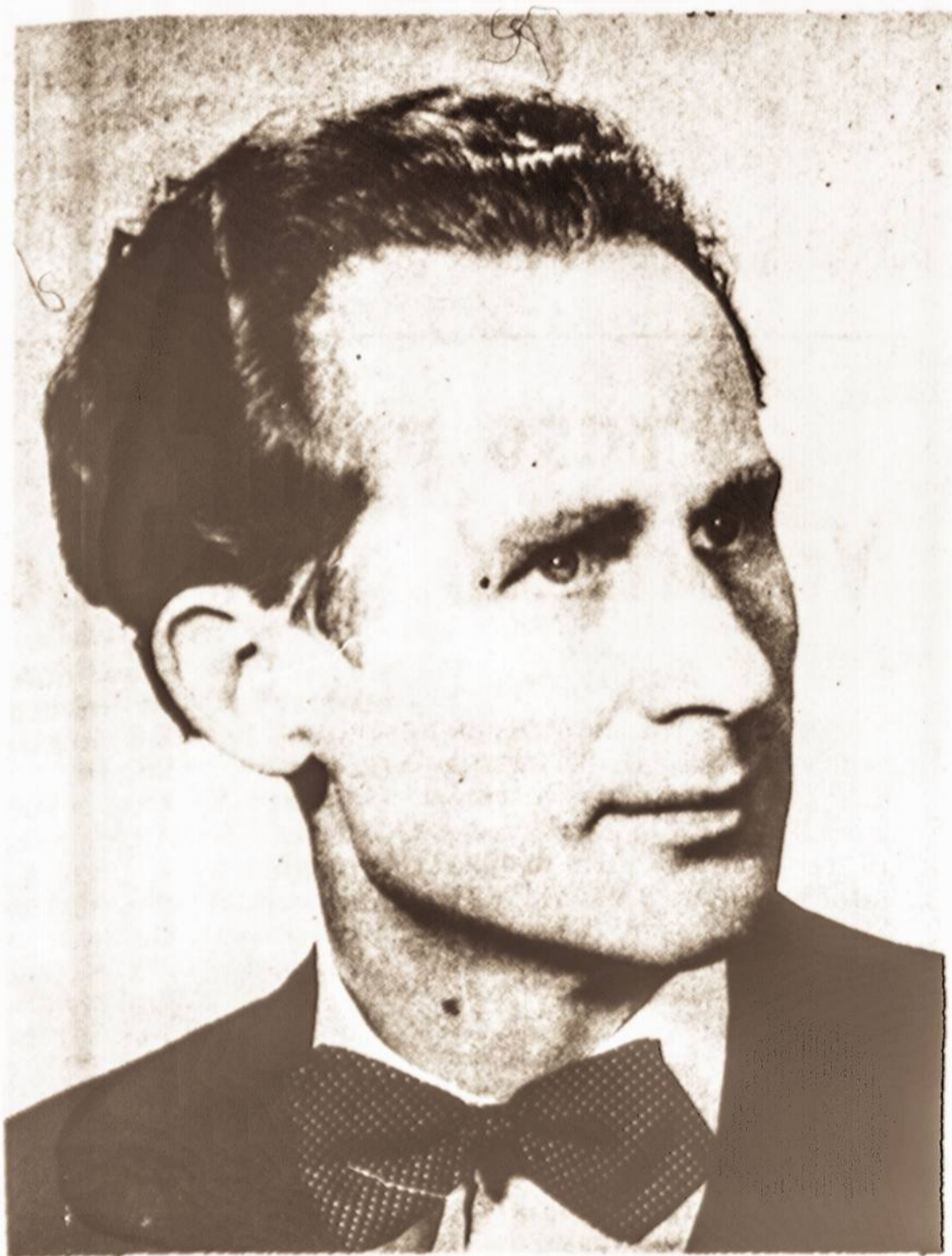
LITHUANIA Land of Heroes, Country, People, History, Language. Lithuania's Fight Against the Kremlin Rule. Soviet Genocidal Practices in Lithuania. Prepared and edited by Leonard Valiukas. Lithuanian Days Publishers, 4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Calif. 88p. Part II—Illustrations, 96 p. Price: \$4.75.

Knyga plačiai nušviečia lietuvių rezistencinę ir partizaninę kovą bolševikų ir nacių okupacijų metais Lietuvoje. Knyga parašyta specialiai svetimtaučiams informuoti apie Lietuvos laisvės kovą tėvynėje ir pasaulyje; gausiai iliustruota, plačiai dokumentuota; tai dar viena knyga, tinkanti padovanoti mūsų laisvės bylos draugams ir rėmėjams.

BROOKLYN ACADEMY MUSIC HALL

Šeštadienio vakare, lapkričio 24 dieną 7:30 val.

TRADICINIS VIENYBĖS KONCERTAS

Julius Gaidelis, kompozitorius, choro dirigentas

PROGRAMOJE

**Bostono lietuvių
mišrus choras**

IR SOLISTAI

*Koncertui pasibaigus
LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBE
JYKŲ POBŪVIS IR ŠOKIAI*

Daiva Mongirdaitė - sopranas

II DALIS:

Koncertinė

DAINOS, OPERŲ ARIJOS IR KT.

BILIETAI

**ORKESTRA - \$3.00
BALKONE - \$2.00**

Visos vietos rezervuotos

Stasys Liepas, baritonas

PROGRAMOS I DALYJE:

KANTATA APIE LIETUVĄ

*MUZIKA KOMPOZITORIAUS J. GAIDELIO
ŽODŽIAI POETO S. SANTVARO*

Bostono Lietuvių Mišrus Choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelid

Kultūrinės žinios

Po 50 metų sukako Kauno dailininkams Mykolui Labuckui ir Voldemarui Manomaitiui.

M. Labuckas — tapytojas-peizažistas, teatro dailininkas, savo kūrybinį kelią pradėjęs Kauno Valst. teatre 1934 m. dekoratorium-išpildytoju. M. Labucko meniniame brendime Meno mokykloje ir už jos sienų didelį vaidmenį suvaidino tokie dailininkai, kaip P. Kalpokas, S. Ušinskis bei M. Dobužinskis.

Mokykloje ir praktiniame darbe įgijęs gerus profesinius teatro dekoracijos meno pagrindus, M. Labuckas sukūrė dekoracijas Dzeržinskio operai "Tykusis Donas," scenovaizdžius H. Ibseno dramai "Laukinė antis," Šilerio "Klasta ir meilė," Šekspyro "Koriolanas," "Romeo ir Julijeta," Verdi "Rigoletto," Vienuolio-Zukausko "Prieplandoje" ir kt. Dunajevskio operetės "Kirija" apipavidalinimu Kauno Muzikiniame teatre dailininkas-jubiliatas pažymės savo 90-tąjį meninį darbą scenoje.

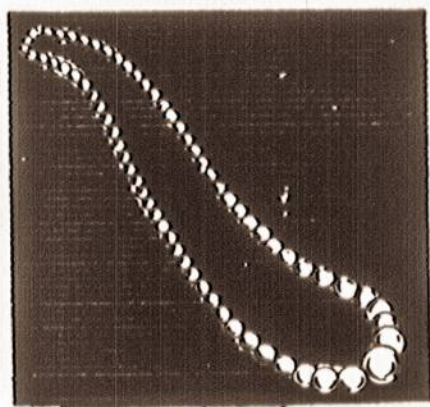
Dail. V. Manomaitis žinomas ne tik kaip "mažosios" keramikos meistras: jo rankai taip pat priklauso nemaža keramikinių kompozicijų, daugelis akvarelių, majolikos, skulptūros darbai.

Daugelį jėgų skirdamas keramikinei skulptūrai (daugliausia animalistinėmis temomis), V. Manomaitis pastaruoju metu reikiąsi odos dailiojo apdirbimo srityje.

1959 m. už dailiosios odos gaminius jis buvo apdovanotas Tarptautinės Bruselio parodos aukso medaliu. Tai, beje, ne pirmas jo kūrybos atžymėjimas: aukso medalis atsivežė ir iš 1937 m. Tarptautinės Paryžiaus parodos.

United States World Report žurnale tilpusiame rašinyje reiškiami nuomoniai, kad atominiam karui iškilęs pavojus, būtų nudeginta 130 vietovių Sovietijoje, jų tarpe Vilnius ir Ryga. Žūtų apie 100 mil. rusų, Amerikiečių miestų nudegtų apie 40 ir žūtų 50 mil. žmonių. Amerika atsigautų per 10 metų, rusai per 25. Net iš pasaly puldami, rusai nepajėgtų sunaikinti amerikiečių atsikirtimo galios.

GINTARAS Lietuvos auksas

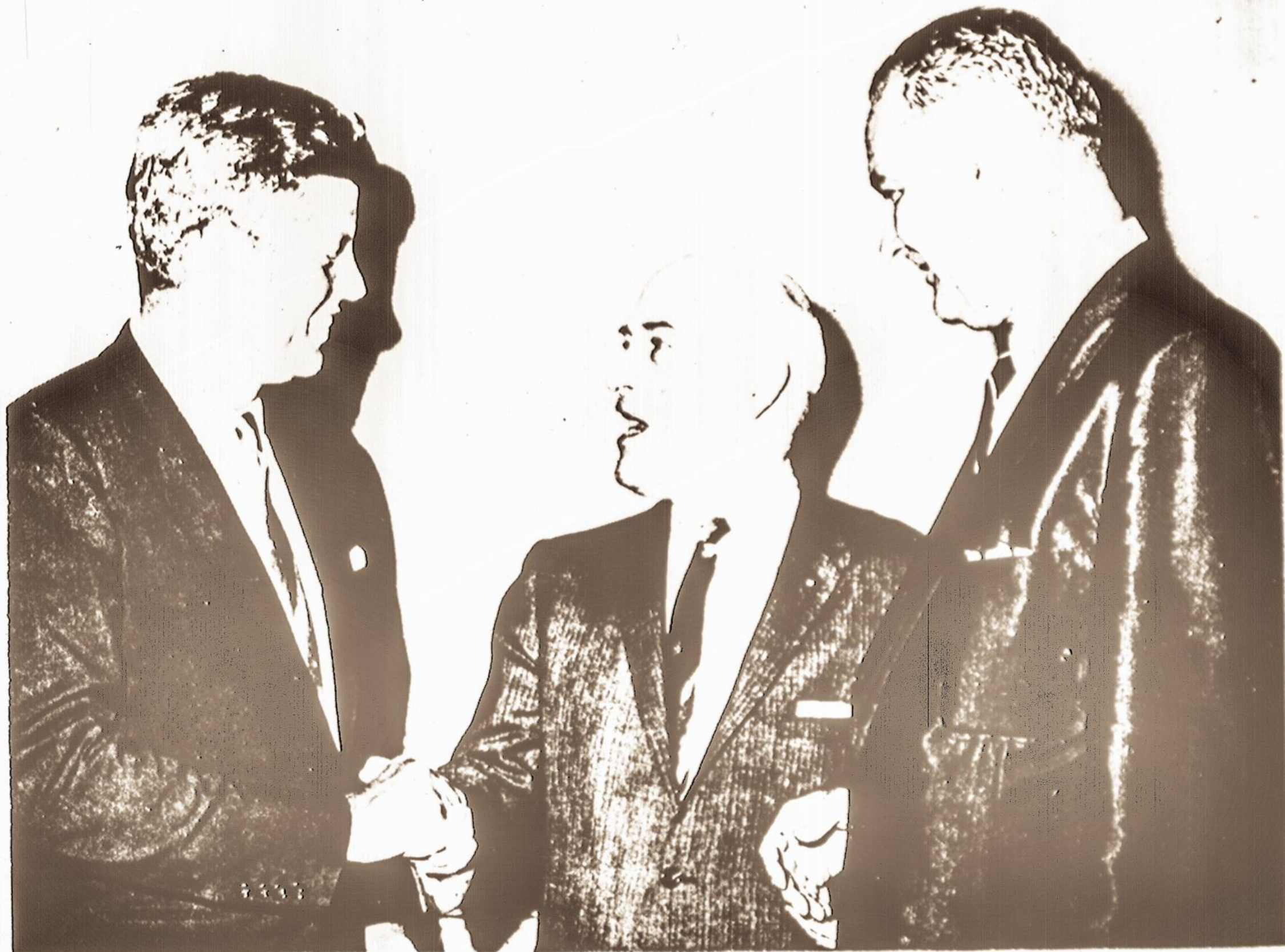

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

JAV Prezidentas Kennedy, Atstovų Rūmų narys John J. Rooney (demokratas iš Brooklyno) ir Viceprezidentas Johnson viename susitikime Baltuose Rūmuose. Kongresmonas John J. Rooney, kurio pasiūlymu Valstybės Departamentas sukvieta ir kitomis kalbomis leidžiamų laikraščių redaktorius bei leidėjas Washingtono įvykusioje užsienio politikos konferencijoje, yra Atstovų Rūmų Appropriations Komiteto pirm.

Lietuvos viešieji komisarai

Amerikiečių užlaikomas institutas For the Study of the USSR Vokietijos Muenchene šiomis dienomis išleido Key Officials of the Government of the USSR and Union Republics, kur 76 puslapyje minimi viešai skelbiamieji Lietuvos komisarai (1962 m. vasario mėn.). Leidinys sako: Sovietų Lietuva buvo sudaryta 1940 m. liepos 21 d., primate "Sąjungon" 3 rugpj. 1940; apima 65,200 kv. m.; gyv. skaičius 1961 m. sausio 1 d. buvęs 2,804,000; sostinė Vilnius.

Vyriausybę, sako, sudaro: 1) Vyriausiasis Sovietas ir 2) Ministrų Taryba.

Vyriausime Soviete 209 atstovų. Pirmininkas V. J. Niunka. Prezidiumą sudaro: pirm. J. Paleckis, J. J. Matulis, J. Baltušis, S. S. Naujalis.

Ministrų Tarybos pirmininku yra M. J. Šumauskas, jo pavaduotoju K. K. Kairys, kiti pavaduotojai: R. I. Songaila (Rimgaudas Bronislavas?) ir N. J. Diržinskaitė-Piliušėnienė.

Ministeriai: žemės V. M. Vazalinskas, susisiekimo N. M. Biešanin, statybos R. M. Sakalauskas, kultūros J. Banaitis, švietimo M. A. Gedvilas, finansų R. A. Sikorskis, miškų pramonės A. Matulionis, sveikatos V. Kleiza, vidaus reikalų (policijos?) A. A. Gailevičius, vieškelių ir transporto V. Martinaitis, tiekimo I. Vainauskas, apdraudos (pensijų) T. Jančaitytė, prekybos A. Mikutis.

Ministrų titulu kitų valstybinių organizacijų galvos:

Pirm. Komisijai derinti tyrimų darbus A. A. Žukauskas,

Pirm. Aukštesnio ir vidurinio mokslo komisijos V. M. Kuzminskas,

Pirm. Valstybės apsaugos komisijos (slaptos policijos)

A. B. Randakevičius;

Pirm. Valstybinio planavimo (Gospplano skyriaus) A. A. Drobniš.

Pirm. Valstybės kontrolės komisijos P. Olekas.

Pirm. Statybos ir architektūros reikalų komisijos A. Aksomaitis.

Pirm. Litselkhoztechnikos (Lietuvos žemės ūkio padarų teikimo, pardavimo ir taisymo komisijos) A. T. Zorskis.

Pirm. Sovnarkhozo (Ūkio tarybos) P. A. Kulvietis. Pirm. Centralinės statistikos biuro B. M. Dubasovas.

Ministrų Tarybai priklauso dar šios organizacijos ir galvos: Kolchozų statybos (S. Malinauskas), Vietinės pramonės (V. P. Prekevičius), Sovchozų (Z. A. Urbonas), Profesionalinio ir Techninio švietimo (A. Skardis), Gamtos apsaugos (V. Bergas), Radijo ir Televizijos (L. Janutis), Atstovas SS Ministrų Taryboje (K. A. Gadbank), Gosbanko

(valstybinio banko vedėjas A. Kniva).

Vyriausio Tribunolo pirm. yra A. L. Likas, prokuratorius (Attorney General) V. V. Galinaitis.

J. Paleckis, be to, yra Vyriausio SS Sovieto (kur 1,443 atstovai) prezidiumo narys. Galva L. Brežnevas.

Kiek viršuje viešai skelbiamieji komisarai turi galios ką nors savarankiškai dirbti ir tarti, nežinoma. Nužvelgiama, kad užnugaryje vis stovi slapsti ir galingesni dirigentai, ne lietuviai.

Institutas For the Study of the USSR planuoja netrukus išleisti Who is Who in the USSR, kur, sakoma, pateiks biografijas ir gyvenimo aprašymus visų Sovietijos komisarų, jų tarpe, be abejo, ir aukščiausių vadintųjų. Kai kurios biografijos (kaip Paleckio) mums plačiau žinomos, kitų gal netaip.

Vyt. Širvydas

Padėka

Pasitraukdamas nuo š.m. spalio 16 d. iš Vasario 16 gimnazijos direktoriaus pareigų, noriu išreikšti savo nuoširdžią ir gilią padėką 127 rėmėjų būrelių vadovams ir būrelių nariams, o taip pat BALFui, įvairiems organizuotiems vienetams ir atskiriems asmenims už uolų rėmimą bei atjautimą Vasario 16 gimnazijos reikalų mano dvejų metų direktoriavimo laikotarpyje. Linkiu visiems geriausios sėkmės ir gausios Dievo palaimos.

L. GRONIS, buv. Vasario 16 gimnazijos direktorius

Studentų Lituanicos Klubas Illinois universitete išrinko naują valdybą iš G. Bielskaus, R. Milkovaitytės, D. Kremerytės, Jurgio Mušinskio.

Nauji ir naudoti drabužiai

Labai geri stultimui (Europos) Vyriški kostiumai (naudoti) nuo \$8.
Vyriški kostiumai nauji nuo \$15.
Vyriški paltai (naudoti) nuo \$8.
Vyriški paltai - nauji - nuo \$15.
Moteriški nauji paltai nuo \$7.
Moteriški lietsarginiai paltai, nauji nuo \$6.90.
Moterų suknelės (šilko ir vilnonės) nuo \$3.
Vyriškos 100% vilnos keinės (naudotos) \$4.

SZABADIE DE LUX USED CLOTHES

Atdara nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 - 7.

1575 3rd Ave. (88-89th St.) N. Y. C. Tel. TR 6-7460

Akad. Skautų sąjūdžio Clevelando skyriaus nauja valdyba. Iš k. į d. E. Šenbergaitė, Pr. Mašiotas, G. Mariūnaitė, A. Šenbergas ir M. Švarcienė. V. Bacevičiaus nuotrauka

Gimtąjį kampele prisimenant...

Senasis Trumpačių sodžius

Pabaiga

PR. NARVYDAS

Yra sakoma, senove mes didžiuojamės. Štai kaip seniau buvo: mūsų moterys išausdavo ir išbaltindavo drobes, kad prikrautų dukterims kraičių. Skurdi ta senovė, kada dar buvo dūminės grįčios, ir ilgais rudens ir žiemos vakarais mūsų senosios motinos ar seserys turėdavo verpti prie šakalių-balanėlių šviesos. Tuo būdu savo akis sužalodavo. Ne tik akis, bet ir savo amžių.

Pas mus vadindavo tai skrandais, toliau, — grūzdiečiai plauskomis. Tuos skrandu — plauskas parinkdavo iš beržinių malkų tiesių pagalėlių ir sudžiūvusius laikydavo tiems šakalams-balanėliams, nes jie gražiai ir plonai skildavo.

Trobosė-grįčios apse krosnį būdavo sienose įkalti iš geležies sulenkti kobintai vadinami, žibintai. Vakaraus priskaldydavo šakalių ir uždegę įkišdavo į tuos žibintus. Ir vienam baigiant degti, kišdavo kitą. Tai buvo grįčios apšvietimas.

Jau buvo žibalinų lempų, bet mūsų sodžiui atokiau nuo vieškelio esant ir pabliurušiais rudens keliams neišlipant, kai kada trūkdavo žibalo, ir prisidėdavo griebtis senoviško šakalio. Tai prie tokių šviesų mūsų motinos ir seserys stulius verpdavo ir tuos gražius audeklus ausdavo.

Dainuojame: "Senutė motinėle senutė žilgalvėlė!" Argi iš tikrųjų tos motinėlės būdavo tokios senos? Ne. Jos būdavo 40 ar panašių metų. Tas skurdus gyvenimas sendindavo.

Dainuojame:

"Sesutės mūsų iš senovės dėvėjo rūbus išnašius, duzgeno audė baltas drobes ir kója suko ratelius." Taip. Poetui gi, neįsigilinusiam į tų sesučių padėtį, buvo gražu, bet tų sesučių būdavo trumpa jaunystė ir greita senatvė. Maža galėdavo džiaugtis gyvenimu, ir kaip juo džiaugtis.

Sakydavo, kad gyvenimas tik trumpas sustojimas, gi ten po mirties, tai tikras gyvenimas. Taip sakydavo, ir taip tikėdavo, o vienok Dievulio buvo leista pasidžiaugti esamu gyvenimu ir linksma jaunyste...

Dabar einame prie sodžiaus vidurinio gyvenimo. Kiek pamenu, ilgais rudens ir žiemos vakarais motina ir sąpdinė mergina verpdavo iškarštus, gražius linus, iš kurių ausdavo drobes. Gi iš pakulų-nuobraukų, kuriose būdavo užsislėpęs ne vienas spalis, išėdavo antraeiliai audiniai, iš kurių siūdavo darbinės vyrų kelnes arba grūdams supilti maišus.

Suverptus stulius pavasariop reikėdavo paversti į audeklą. Buvo daromi apmatal. Turbūt nevienas pamena, kad audinių matavimą vadindavo "sienomis."

Sakydavo: apmetė 3 ar keturias "sienas" arba išaudė 3 "sienas" milo ir t. t. Ką tai reiškia? Kol buvo dūminės grįčios ir geresnių įtaisų, siūlių apmatus — audeklo ilgį tiesdavo ant sienose įkalusių kobinių. Ir tuo būdu iš siūlių špulčių — kamuolių audėja sienomis tiesdavo stulius, apskaičiavusi kokio platumo turės būti audeklas. Nuo sienų nuėmus, vyniodavo į staklių volelį-ritinį.

Mano atsiminimu, mūsų sodžiuje dūminų grįčių nebuvo ir sienomis siūlių nebetiesdavo. Buvo įtaisais vadinamus meatus, ant kurių stulius vyniodavo. Ilgį visvien vadindavo "sienomis."

Audimo staklės buvo primityvios, viskas namų darbo. Nytyš — svarbus audimo įrankis, iš siūlių padarytas. Per jas suverdavo

Pranas Narvydas

S. Narkeliūnaitės nuotrauka

stulius. Audeklai būdavo: dvinyčiai, trinyčiai, keturnyčiai ir pan. Juo daugiau nyčių, tuo įvaresnis audeklas. Staklių įrankiai: šaudyklė, šelvos, skietas, muštuvai, rietinys, nytyš.

Pats audimas nuobodūs darbas. Pvz., keturnyčius audžiant reikėdavo sumanumo. Sakydavo, kad raštų nesumašytų. Daug vėlesniais laikais, atsiradus verpimo mašinomis, mūsų moteris "pabėgo" iš tos vergijos. Namuose tačiau dar ausdavo, bet jau buvo ir staklės moderniškesnės ir visas darbas lengvesnis, našesnis.

Ūkio darbams nėra galo. Mešlavėžis. Gyvenant sodžiuose ir laukams nusitęsiant porai ar daugiau varstų, mėšlą veždavo pakaitomis. Vieni tvartuose meždavo į vežimus-vaikčius, o senukai ar piemenys palydėdavo. Dirvoje iš vaikčių išmeždavo vyriškis. Merginos kuo smulkiau po dirvą mėšlą iškratydavo, Mėšlo vežimui užbaigus, tvartus švariai iššluodavo.

Visas sodžiaus jaunimas ypač stebėdavo mėšlo vežimo užbaigtuves, kai buvo išvažiuojama su paskutinių vaikčių. Grįžtančiam kaip kada tekdavo daug vandens, visi stengdavosi grįžtantį sulieti. Mėšlo užbaigtuvėms šeimininkė pagamindavo geresnius pietus, vakarienę. Būdavo lyg panašu į šventadienį, nes visi eidavo į pirtį išsipausti.

Sodžiams pranykus, dingo ir senoviški papročiai.

Toks buvo seniau mano Trumpačių sodžius Šiaulių apskr., kurį ir dabar dažnai sapnuose matau.

Kodel ji susidomejo Vilniumi

Matilda Stasaitė, kurios rašinėlis apie Vilnių laimėjo pirmą vietą Kanados Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos konkurse ir neseniai buvo atspausdintas Vienybėje, paprašyta žinių apie save ir nuotraukos, šitaip rašo:

"Kadangi šitas mėnuo skiriamas prisiminti Vilniui, lietuviams kankiniams, nelemtam Suvalkų sutarties sulaužymui, tad gal ir galėsit panaudoti šią nuotrauką.

Aš gimiau Vokietijoje, turiu dar tris sesutes, Mano tėveliai yra mokytojai. Jie mokytojavo Trakų apskr., netoli Vievio.

Aš susidomėjau Vilnium ir jo praeitimi iš Vilniaus albumo. Aš labai mėgstu piešti, šeštadieniais lankau piešimo pamokas meno muziejuje.

Minėjame albume yra gražūs Dobužinskio piešiniai iš Vilniaus miesto, spalvotos nuotraukos iš Vilčinskio albumo, grafikos darbų vaizdai ir daug istorinių aiškinių. Todėl man ir tapo labai įdomu.

Be to, Vilnius mūsų tautos širdis ir sostinė. Labai norėčiau ten kada nors nuvykti. Dabar aš mokausi Villa Angela akademijoje. Norėčiau būti mokytoja."

Matilda Stasaitė su tėveliais gyvena Clevelande, Ohio, ir yra 15 metų amžiaus.

Matilda Stasaitė, iš Cleveland, Ohio, už savo rašinėlį apie Vilnių laimėjusi I-ją premiją Kanados vilniečių konkurse.

Lenkai Amerikoje išleido "Five Centuries of Polish Poetry, 1450-1950," kur lenkų poezijos vertimų anglų kalba pateikė J. Peterkiewicz ir Burns Singer. Kiek anksčiau veikalas buvo išleistas Anglijoje. Yra ypač vykusų Mickevičiaus ir Słowackio vertimų.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Winter Garden Tavern Inc.

Vytautas Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

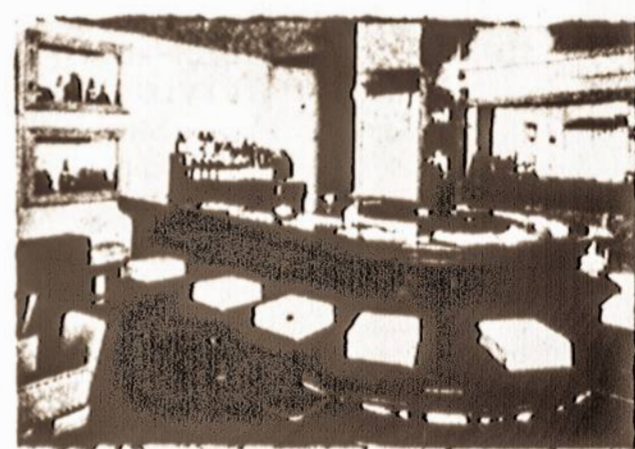
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETUS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Salė susirinkimams

vestuvėms ir

pobūviam

Gali tilpti 200 žmonių.

LIETUVIŠKIEMS

suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS

Savininkas

40 East 26th St. New York City

MU 3-2928

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

THE

Tel. TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS ŠULAITIS

Chicagos Lituanicos futbolo komanda pagaliau užbaigė 1962 m. pirmenybių sezoną ir kartu savo viešėjimą "major" divizijoje.

Pralaimėjusi paskutinius 2 susitikimus: prieš Schwaben 2:5 ir Kickers 0:3, ji lentelėje atsistojo VII-je priešpaskutinėje — vietoje. Lietuviai per 14 rungtynių surinko 8 taškus (3 laimėjimai ir 2 lygiosios). Paskutinėje vietoje likusi Fortuna tesugriebė tik 4 taškus. Šios dvi komandos turės apleisti "major" diviziją.

Lietuvių vienuolikė pirmenybių pabaigoje nedėjo didesnių pastangų išlikti aukštojoje lygoje. Pažymėtina, jog rungtynėse prieš Schwaben trūko 5 pirmosios komandos žaidėjų, kurių

vietas turėjo užimti žmonės iš rezervo.

Toks žaidėjų apsileidimas ir reikalo nesupratimas jiems garbės nebeteikia. Atrodo, jog tų žmonių galvosenoje tautinės reprezentacijos reikalai neegzistuoja. Taip pat ir komandos vadovybės eilėse neparodoma reikiama apdairumo.

Sekantį sezoną Lituanica turės žaisti I-je divizijoje, kur konkurencija taip pat bus nemenka. Ten irgi reikės kovoti su eile neblogų komandų, kurias kepurėmis užmėtyti nebus galima.

Beje, pirmenybes baigė ir Chicagos Tauro (Bridgeport) vienuolikė, kuri, žaisdama II-je divizijoje, irgi užėmė priešpaskutinę vietą. Tačiau iš II divizijos

Rimantas Klivečka (kairėje) su savo sportiniu vadovu Gary Rosenthal. New York Post, įsidėdama šią nuotrauką savo mokyklų skyriuje, kartu patalpino ir platoką rašinį apie šio jauno lietuvio laimėjimus europietiško futbolo žaidime. Rimantas yra pirmaujantis žaidikas Long Island University komandoje, kuri rengiasi rungtynėms su kita stipria komanda. Jisai tame universitete studijuoja kūno kultūrą ir pusę stipendijos gauna už dalyvavimą komandos darbe. Rimantas yra woodhaveniečių Malvinos ir Jono Klivečků sūnus. Jisai išmoko ir dabar dar besimoko to žaidimo iš savo tėvo, kuris yra sporto vadovu Liet. Atletų Klube.

Dramos studija

Aktorai Juozas Daubėnas ir Kazys Vasiliauskas atidaro dramos studiją New Yorke.

Priimant į studiją, bus stojamieji egzaminai. Norintieji laikyti egzaminus paruosia pasakėčią ar eilėrašį mintinai lietuvių kalboje 5-7 minutėms ir turi būti baigę nemažiau High School.

Studijos mokiniai nieko nemokės, išskyrus mažą atlyginimą už patalpas ir šviesą.

Pamokos vyks šeštadieniais. Susidomėję šia studija kreipiasi į J. Daubėną, 401 W. 118th Street, Apt. 2, New York City.

Rašant J. Daubėnui, prašoma suteikti apie save šias žinias: vardas, pavardė, adresas ir tel., išeitas mokslas, gimimo data ir trumpas gyvenimo aprašymas (curriculum vitae). Įstojimo pareiškimai turi būti įteikti ne vėliau š.m. lapkričio 15 d.

verpene sukūlė Olandiją 2:0. S. Airijos futbolininkai nuskrėdė Lenkiją 2:0, tuo tarpu kai R.Vokietija Drezdene išplėšė pergalę (3:2) iš Rumunijos.

Jūratė Doktoraitė (Nr. 10) Sov. Sąjungos krepšinio rinktinės žaidėjų grupėje. E. Šulaičio nuotrauka

į III-ją teiškrenta tik viena komanda, taigi ji Lituanicos likimo nesusilaukė.

* XV pasaulio šachmatų olimpiadoje Bulgarijoje I vietą užėmė Sov. Sąjungos komanda, surinkusi 31,5 taško. Antroje vietoje liko Jugoslavija, trečioje — Argentina. JAV sugriebė IV-tą vietą su 25 taškais. JAV-Sov. Sąjungos susitikimą laimėjo sovietai 2,5-1,5 santykiu.

Jaunasis amerikietis iš Brooklyno "Bobis" Fisher su pasaulio čempionu M. Botviniuku sukovojo lygionis, nors vienu metu turėjo pėstinuką viršaus.

Iš viso pirmenybėse dalyvavo 37 valstybės. Paskutinioji vieta atiteko Kipro šachmatininkams, susirinkusiems tik pusantro taško.

* Pasaulio krepšinio pirmenybės (ketvirtosios iš eilės įvyks gruodžio mėn. pirmoje pusėje Filipinų sostinėje Maniloje. Šioje pirmenybėse "protestuojant prieš tautinės Kinijos krepšinininkų dalyvavimą nutarė nesirodyti Sov. Sąjungos ir jos satelitinė valstybių krepšinininkai. Tokiu būdu čia nesimatys gerų komandų. Pirmenybių baigminės rungtynės bus gruodžio 13.

* Vytautas Jaras pasiekė naują Lietuvos rekordą disko metime, pralenkdamas ligšiolinį rekordininką A. Baltušniką. Jo pasekmė — 58,73 m. yra šeštoji savo gerumu Europoje šį sezoną.

* Jugoslavijos futbolo rinktinė Budapeste įveikė Vengriją 1:0, o Belgija Ant-

* Jau buvome rašę, jog antroji Lietuvos moterų krepšinio komanda pateko į Sov. Sąjungos A klasės varžybas. Dabar turime pranešti, jog ir vyrų tarpe, be Kauno Žalgirio, į A klasę įžengė ir Vilniaus krepšinininkai, kurie pereinamose rungtynėse sumušė Armėnijos atstovus.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

•••••
VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

•••••

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAŽEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas

Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAIN 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARSVA

231 BEDFORD AVENUE
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND STREET
NOTARY PUBLIC

BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBE

Po Vienybės metinio koncerto Brooklyno Academy of Music (30 Lafayette ave.) šeštadienio vakarą lapkričio 24 d., Lietuvių Atletų Klube (1332 Halsey Street, Brooklyne) ruošiamas pobūvis su vaišėmis ir šokiais. Koncerto programoje, kaip žinia, Kantata apie Lietuvą (muzika komp. J. Gaidelio, žodžiai poeto S. Santvaro), kurią išpildys Bostono Lietuvių Mišrus choras, vad. J. Gaideliui, solistai Daiva Mongirdaitė (sopranas) ir Stasys Liepas (baritonas). Antroje koncerto dalyje - dainos, operų arijos ir kt.

New Yorko ALT skyriaus metinis susirinkimas kviečiamas spalio 31 d. (trečiadienį) 8 val. vak. Lietuvių Atletų Klubo patalpose (1332 Halsey Street, Brooklyne). ALT sudarančios grupės ir bendradarbiaujančios organizacijos maloniai prašomos atsiųsti savo atstovus.

Metiniam BALFo vajeus komitetui šiemet Didžiąjame New Yorke vadovaus moterys. Veikėjų susirinkime spalio 25 d. įvykusiame BALFo centro patalpose, išrinkta vajeus vadovybė ir pasitarta dėl būsimos veiklos. Susirinkimo pabaigoje dalyvės pagerbė vieną savo aktyvių veikėjų - Helen Kulberjos gimtadienio progą.

Stasys Goštautas, neseniai iš Kolumbijos su tėvais atvykęs į JAV, tėvus įkūręs Chicagoje, dabar pats atvyko porai savaitėi į New Yorką. Jei seksis, bandys apsigyventi New Yorke, kuris Goštautui patinka labiau už visus JAV miestus. Pastarųjų dviejų mėnesių laikotarpyje Goštautas pakeičio po Ameriką, apsilankydamas Clevelande, Chicagoje, Los Angeles, San Francisco ir kt. Ateinanti savaitgalį išvyks į Bostoną.

Dailininkai Al. Vitkauskaitė-Merker ir Adomas Galdikas spalio 11 - 17 dienas praleido Catskill kalnuose. Buvo apsisistoję Kraunaičių viloje Druskonie.

PRADĖJO DARBĄ PARODOS KOMITETAS

Lietuvių komitetas pasaulinei parodai (toks jo oficialus vardas) spalio 23 d. Woodhavene buvo susirinkęs savo pirmojo posėdžio. Jo metu aptarta lietuvių dalyvavimo planai ir jų vykdymas.

Sėkmingesniam darbui nutarta įkurti visą eilę sekcijų, kurios dirbtų paskirose srityse. Pradžiai sudaryta vienuolika sekcijų ir numatyti jų vadovai. Prie pagrindinių sekcijų priklausos finansų, eksponatų, muzikos, meno, spaudos ir kt.

Po mėnesio įvyks sekantis komiteto posėdis, skirtas susipažinti su darbo pažanga.

Šis komitetas, kuriam pirmininkauja Jokūbas J. Stukas, buvo sudarytas Amerikos Liet. Bendruomenės iniciatyva. Pagal reikalą talkon bus kviečiami lietu-

viai veikėjai ir iš kitų kolonijų, bet komiteto branduolys veiks New Yorke, nes ta paroda vyks New Yorke 1964 m.

Salomėjos Narkėliūnaitės sukurtas dokumentinis filmas apie Juozą Ginką pirmą sykį buvo pademonstruotas perieitą pirmadienį Onos Ginkuvienės ir sūnaus su marčia artimiesiems ir svečiams. Tame 15 min. filme pavaizduojamas Juozas Ginkus jo ligos metu; didžiama vaizdų yra iš jo laidojimų, kuriose gausingai dalyvavo Didžiojo New Yorko lietuviai. Tekstą filmui įkalbėjo Juozas Valakas, o muziką pritaikė Juozas N. Tysliava.

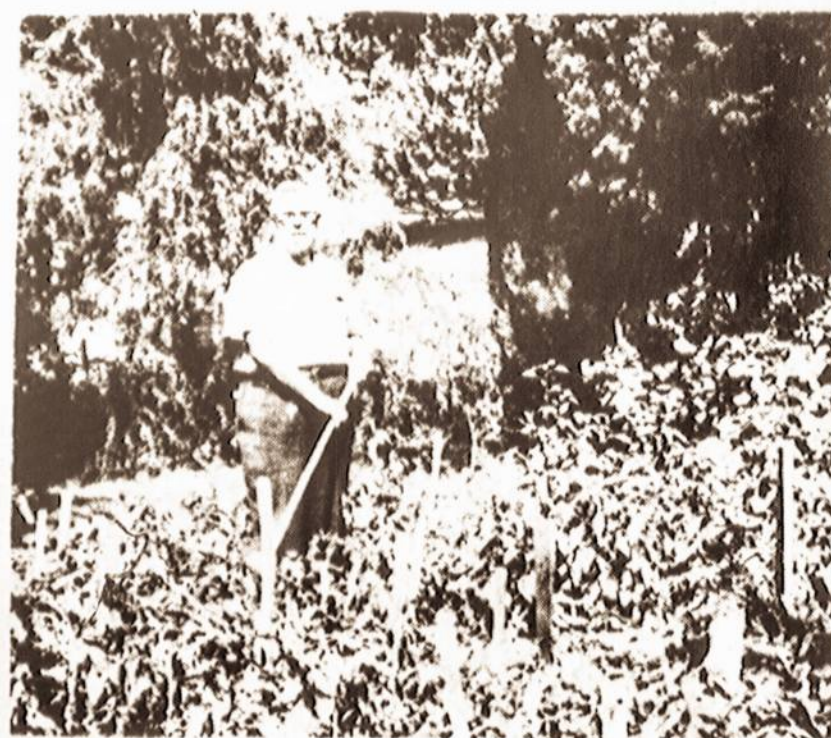
Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

Skouras vadovaujamas New Yorko gubernatoriaus Nelson Rockefeller rinkiminės kampanijos komitetas praeitą ketvirtadienį Metropolitan Klube surengė spaudos atstovų ir republikonų veikėjų priėmimą, kuriame dalyvavo ir nemažai lietuvių. Nuotraukoje: J. Rooseveltas, O. Valaitienė, Skouras, Alksniniene ir Vienybės redaktorė S. Narkėliūnaitė.

Antanas Vikrikas, ilgametis Vienybės skaitytojas ir rėmėjas, žinomas senosios kartos veikėjas ir biznierių, ateinančių metų sausio 4 d. minės 74 metų amžiaus sukaktį. A. Vikrikas, kuris Brooklyno Grand St. turėjo vieną iš didžiausių valgomųjų daiktų ir mėsos produktų krautuvų, iš biznio pasitraukė ir apsigyveno Lake Ronkonkoma, L. I. Jo žmona, buvusi Grigaitytė, mirė 1953 metais. Užauginęs tris gražias dukras (visos ištekėjusios), dabar džiaugiasi savo 5 anūkiais. Nuotraukoje Antanas Vikrikas matomas skaitant savo mėgamą laikraštį Vienybę, dešinėje darbymetės metu savo sodyboje.

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Kai spalio mėnuo mus nuneša į parką, koks ištuštėjęs jis - jo medžiai dar laiko pusgyvius lapus. Gražios, įvairiaspalvės lapų marškos per medžius nu-

tysiosios. Atrodo, mirtis čia pat.

Tėvynės ruduo toks panašus į jį, tik skausmo daugiau, kai tūkstančiai jos vaikų išsklidę po pasaulį,

gi kita dalis giliai miega užsiklojus mirties patale. Ateina tos liūdnosios dienos tėvynėje, kai diena trumpėja ir gamta miršta. Vėlinės, ateina.

Vėlinės mane nukelia mintimis tėvynėn, kur gyvenybę man suteikė ana žemė šventa. Kaip naktibalda, sapnais nukeliamu prie didvyrių kapų, prie draugų ir savųjų...

Matau, be paminklų, apieistų kapai, Nebus ne kam žvakės uždegti. Ant daugelio lietuvių kapų, išblaškytu po visą pasaulį, nebespindės vėlinių švieselės. Tėvas nežino, kur jo sūnaus kryžius, o sūnus velniui ieškotų tėvo kapo.

Vėlinių rintis. Vėlinių naktis. Dangaus gilumoje jieš spinksi žvaigždutės. Nelyginant rudens vėjo blaškoms vėlinių žvakučių liepsnelės...Nelyginant mūsų gyvenimas...

Juozas Daubėnas ir Kazys Vasiliauskas, dramos aktorai, New Yorke atidaro dramos studiją, kurioje nemokamai rengs lietuviško teatro atžalyną. Smulkiau apie studiją - kitoje šios Vienybės laidos vietoje.

Jonas Valaitis spalio 20 d. vadovavo vakarui, kuriame neseniai iš Lietuvos pabėgęs Juozas Miklovas papasakojo apie gyvenimą pavergtoje tėvynėje. Vakaras įvyko Apreiškimo par. salėje. Pradžioje įvadą padarė vicekonsulas A. Simutis. Buvo susirinkęs gausus newyorkiečių skaičius.

Lietuvių komitetas pasaulinei parodai, susirinkęs savo pirmojo posėdžio Woodhavene spalio 23 d. Iš k. į d.: Kun. L. Jankus, J. Sirusas, sekr. Z. Jurys, vicepirm. kun. dr. St. Valiušaitis, pirm. Jokūbas J. Stukas, Helen Kulber, Vyt. Vaitiekūnas, vicepirm. A. Šetikas ir Kazys Vasiliauskas. S. Narkėliūnaitės nuotr.